RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 26-27 października 2013 r. na kierunku „politologia”
prowadzonym w ramach nauk społecznych na poziomie
studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
na Wydziale Nauk Politycznych Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora
w Pułtusku**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior - członek PKA
członkowie:

dr hab. Marian Mitręga	**ekspert merytoryczny**
dr hab. Bogumił Szmulik	**ekspert merytoryczny**
mgr inż. Katarzyna Nowak	**ekspert do spraw formalno-prawnych**
Piotr Kulczycki	**ekspert do spraw studenckich**

Krótka informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku z własnej inicjatywy. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, wizytacji infrastruktury dydaktycznej oraz przeglądu prac dyplomowych wraz z ich recenzjami.

Załącznik nr 1. Podstawa prawna wizytacji
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego

1.Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki

Statut Uczelni zatwierdzony 21 stycznia 2012 roku w § 6 wskazuje zadania Uczelni odnoszące się do kształcenia studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej i w życie społecznym. Przywiązuje się w nim także dużą wagę do procesu wychowania, do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, do kształcenia i promocji kadry naukowej, do rozwijania i pomnażania

osiągnięć naukowych, prowadzenia studiów różnego szczebla, a poprzez to działań na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.
Oferta kształcenia na wydziale mieści się w obszarze nauk społecznych w zakresie nauki polityce i nauk pokrewnych. Wydział kształci tylko na kierunku politologia i bezpieczeństwo narodowe. W ich ramach oferowane specjalności mieszczą w zakresie kierunków. Koncepcja kształcenia politologicznego została opracowana w oparciu o Misję i Strategię Akademii (Uchwała Nr 22/2012 Senatu Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku z dnia 12 maja 2012 r., której celem jest m.in. kształcenie studentów, słuchaczy studiów podyplomowych, przygotowanie absolwentów do wykonywania określonych zawodów, rozwijanie badań naukowych, kształcenie kadry naukowej na seminariach doktorskich, międzynarodowa współpraca dydaktyczna i naukowa, prowadzenie działań dla dobra środowiska lokalnego i północnego Mazowsza, a także w oparciu o Misję i strategię rozwoju Wydziału Nauk Politycznych (Uchwała Nr 9 Rady Wydziału Nauk Politycznych z dnia 24 września 2012 r.).
Przez Misję rozumie się zestaw wartości, które określają miejsce i rolę AH wobec otoczenia lokalnego, ogólnopolskiego i międzynarodowego. Misją Wydziału jest przygotowanie wysokiego poziomu kształcenia i bogatej oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb i realiów rynku pracy, przy równoległej integracji środowiska akademickiego i studenckiego wokół badań naukowych i współpracy międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem ośrodków akademickich w państwach Europy Wschodniej. Misją Akademii jest kształcenia studentów i przygotowanie ich do wykonywania określonych zawodów, rozwijanie badań naukowych, publikowanie wyników badań naukowych, kształcenie kadry, rozwijanie współpracy i prowadzenie działań na rzecz środowiska lokalnego i regionalnego. Uczelnia odwołuje się do tradycji uniwersyteckich, etosu nauczyciela akademickiego.

Poprzez Strategię rozumie się cele edukacyjne, naukowe, organizacyjne w odniesieniu do otoczenia, obejmuje ona cele i sposoby ich osiągnięcia przy uwzględnieniu zmiennych uwarunkowań. Uczelnia oczekuje wsparcia przy realizacji swych działań ze strony władz lokalnych. Strategia jest realizowana ze środków własnych oraz zewnętrznych, podlega ocenie co trzy lata przez Komisję Rektorsko – Dziekańską.
AH za cele uznaje: cele edukacyjne, naukowo – badawcze, organizacyjne, następnie odnosi je do otoczenia na różnym poziomie i wskazuje sposoby ich osiągnięcia.
Także na poziomie Wydziału Nauk Politycznych przygotowano i zatwierdzono Misję i strategię rozwoju Wydziału Nauk Politycznych AH (Uchwała nr 9 WNP z 24 września 2012 roku).
Za cele strategiczne uznano:

a. budowanie tożsamości Wydziału jako wspólnoty akademickiej we współpracy ze środowiskami zewnętrznymi (17 celów szczegółowych);
b. rozwijanie oferty edukacyjnej i podnoszenie jakości kształcenia (24 cele szczegółowe);
c. rozwijanie badań naukowych, wzmacnianie i pełne wykorzystanie potencjału naukowego środowiska, inwencji i kreatywności pracowników Wydziału (6 celów szczegółowych).

Powyższe cele zagregowane i szczegółowe odnoszą się do obszaru kształcenia politologicznego oraz dyscyplin pokrewnych, do działalności naukowej i publikacyjnej z zakresu nauk społecznych.

2) wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Uczelnia dysponuje szeregiem podpisanych umów o współpracy z uczelniami krajowymi i zagranicznymi, z instytucjami oświatowymi. Odnoszą się one do współpracy naukowej, dydaktycznej. Dziedzinami współpracy są: projekty badawcze i inne, wymiana studentów, wymiana kadry, prowadzenie wspólnych zajęć i wspieranie w działalności bieżącej. Kooperacja obejmuje uzgadnianie planów studiów i programów nauczania, wzajemne uznawanie wyników studiów i programów.
Zaangażowanie podmiotów zewnętrznych dokumentuje Protokół z posiedzenia Środowiskowej Rady Konsultacyjnej Wydziału Nauk Politycznych, w dniu 12 grudnia 2012 roku. ŚRK zajmuje się kształtowaniem nowego oblicza WNP, jest także miejscem dyskusji o kondycji nauki polskiej i jej regionalnego odwzorowania. Spotkanie ŚRK zostało poprzedzone rozdaniem „Materiałów na posiedzenie Środowiskowej Rady Konsultacyjnej…". Przedstawiciele ŚRK wypowiadali się na temat umiejętności, podejścia do kształcenia, postulowano podniesienie jakości praktyk studenckich, wybranych treści nauczania. Pracodawcy swoją opinię wyrażali także poprzez ankietę, w której ustosunkowywali się do Misji i strategii Wydziału, do przedłożonych efektów kształcenia, treści kształcenia. Przedstawiono jedną wypełnioną ankietę. Faktyczne dokonania w zakresie jej działania są, zapewnie z uwagi na krótki okres funkcjonowania- niewielkie.

Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku „politologia" należy określić jako właściwy. Swoje opinie i uwagi do koncepcji kształcenia mogą zgłaszać bezpośrednio lub poprzez swoich przedstawicieli. Bezpośrednie opiniowanie koncepcji kształcenia przez studentów odbywa się za pomocą ankiet oceny zajęć dydaktycznych lub podczas konsultacji z nauczycielami akademickimi. Powyższe formy opiniowania zostały uzupełnione w sposób odpowiedni przez narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i zapewniony studentom szeroki udział w gremiach zajmujących się koncepcją kształcenia dla kierunku. Oprócz zasiadania wskazanych przez Samorząd Studencki przedstawicieli studentów w Radzie Wydziału Nauk Politycznych, Jednostka utworzyła miejsca dla przedstawicieli studentów w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Dowodem na skuteczność stworzonych przez Uczelnię narzędzi w zakresie pełnego umożliwienia udziału studentów jako interesariuszy wewnętrznych w określaniu koncepcji kształcenia jest między innymi bardzo wysoki poziom świadomości studentów, dotyczący sformułowanych efektów kształcenia dla kierunku „politologia".
W roku akademickim 2011/2012 powołano na Wydziale Nauk Politycznych zespół ds. opracowania efektów kształcenia dla kierunku politologia. Pracami zespołu kierował Dziekan Wydziału. W trakcie prac zespół konsultował zaprogramowane efekty z przedstawicielami interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich). Efekty prac zespołu były przedstawione do oceny Radzie Wydziału na wiosnę 2012 roku. Członkowie Rady zgłosili swoje poprawki do zaprogramowanych efektów i po korekcie przyjęli uchwałę

kierującą zbiór efektów kształcenia do zaakceptowania przez Senat Uczelni. Senat uczelni zaakceptował efekty kształcenia dla kierunku politologia. W Wydziale Nauk Politycznych rozpoczął się proces budowy programu kształcenia.

Kształcenie na kierunku politologia zgodnie z wymogami KRK rozpoczęto w roku akademickim 2012/2013 na poziomie studiów drugiego stopnia. W grudniu 2012 roku Środowiskowa Rada Konsultacyjna (powołana uchwałą Rady Wydziału Nauk Politycznych w dniu 24.09. 2012 roku) przeanalizowała program kształcenia na kierunku politologia i zaaprobowała przyjęte założenia programowe.

Ocena końcowa 1 *kryterium ogólnego* – w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1. Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii. Dokumenty te zostały opracowane na poziomie Uczelni i Wydziału. Zawierają wskazanie celów i zadań odnoszących się do różnych obszarów aktywności naukowo – badawczej.
2. Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku politologia. AH dysponując licznymi umowami z innymi szkołami wyższymi i innymi podmiotami, poszerza paletę współpracy akademickiej, konsultuje programy kształcenia. Uczelnia w sposób pełny umożliwia studentom udział w procesie określania koncepcji kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiąganie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku;

Efekty kształcenia na wizytowanym kierunki związane są z obszarem i dziedziną nauk społecznych oraz dyscypliną nauk o polityce. Uchwałą Nr 7 Rady Wydziału Nauk Politycznych z dnia 24 września 2012 r. zatwierdzono zmodyfikowane efekty kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunku „politologia". Natomiast Senat Akademii podjął Uchwałę w dniu 29 września 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla studiów prowadzonych przez Wydział Nauk Politycznych (Uchwała Nr 24/2012 Senatu AH). W powyższych uchwałach zostały określone efekty kierunkowe oraz przyporządkowane do efektów obszarowych określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520).

Na poziomie studiów pierwszego stopnia zaczęły pojawiać się w sylabusach ale w postaci uproszczonej, zindywidualizowanej w cyklu wg standardów, który w bieżącym roku jest na Wydziale po raz ostatni i nie znalazły sformalizowanego ujęcia.
Zestaw efektów kształcenia dla kierunku politologia na poziomie studiów drugiego stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, składa się z 42 efektów (18 efektów w obszarze wiedzy, 14 w obszarze umiejętności i 10 w zakresie kompetencji społecznych). Zaprogramowane efekty dla kierunku odnoszą się do wszystkich efektów kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia, dla profilu ogólnoakademickiego w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. (Dz.U. 11.253.1520).
Wydział Nauk Politycznych w ramach kształcenia na kierunku politologia pierwszego i drugiego stopnia zakłada realizację następujących celów:

a. przekazanie studentom szerokiej i usystematyzowanej wiedzy z zakresu politologii;
b. kształtowanie krytycznego rozumienia podstaw teoretycznych wiedzy o zjawiskach i procesach politycznych;
c. kształtowanie umiejętności i kompetencji zdefiniowanych w kierunkowych efektach kształcenia;
d. rozwijanie zdolności kooperacyjnych studentów, przygotowywanie do podejmowania różnych form aktywności zawodowej poprzez kształtowanie zaangażowania i poczucia odpowiedzialności;
e. uświadamianie studentom potrzeby permanentnego kształcenia się.

Zgodnie z założeniami, po ukończeniu studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia student będzie dysponował m.in.:

a. wiedzą z zakresu nauk o polityce;
b. znajomością procesów politycznych i społeczno-gospodarczych w Polsce i na świecie;
c. znajomością podstaw prawnych funkcjonowania państwa i organizacji międzynarodowych;
d. wiedzą na temat norm, wartości i reguł konstytuujących współczesne systemy polityczne;
e. wiedzą teoretyczną i umiejętnościami praktycznymi animatora polityki, czyli zespołem cech skutecznych dla planowania i koordynacji przedsięwzięć w obszarze organizacji życia politycznego;
f. wiedzą teoretyczną i zdolnościami praktycznymi pozwalającymi przygotowywać ekspertyzy z obszaru szeroko rozumianej politologii;
g. umiejętnością korzystania z materiałów źródłowych oraz informacji bieżących w procesie analizowania zjawisk politycznych;
h. zdolnością formułowania własnych opinii na temat procesów i wydarzeń krajowych i międzynarodowych;
i. samodzielnością i odpowiedzialnością w podejmowaniu decyzji;
j. umiejętnością komunikowania się z otoczeniem społecznym.

Studia na kierunku politologia, zgodnie z koncepcją władz Uczelni, umożliwiają rozumienie zjawisk i procesów politycznych oraz analizowanie zależności między funkcjonowaniem instytucji politycznych a innymi podmiotami życia społecznego. Absolwenci tego kierunku są przygotowani do podejmowania decyzji politycznych, do pracy w administracji rządowej i samorządowej, organach partii politycznych, organizacjach gospodarczych i społecznych, instytucjach międzynarodowych, w mediach i agencjach reklamowych oraz w instytucjach kultury. Weryfikacja przedstawionych założeń przynosi refleksję, że ich zasadność potwierdzana jest w ankietach wypełnianych przez absolwentów.
Przyjęte cele i efekty kształcenia mają w istocie charakter dwupoziomowy. Poziom pierwszy, niejako podstawowy, tworzą siatki przedmiotów obowiązkowych ogólnych. Zaś poziom drugi tworzą siatki kształcenia określone odrębnie dla każdej ze specjalności. Rozwiązanie takie, dając studentowi możliwość wyboru specjalności, jednocześnie umożliwia łączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ogólnych z zakresu politologii z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami właściwymi poszczególnym specjalnościom.

Przewidywane efekty kształcenia w odniesieniu do absolwentów „politologii" pozostają w korelacji z wizją władz Uczelni dotyczącą możliwości zatrudnienia absolwentów tego kierunku w charakterze doradców w administracji publicznej a także w różnych jednostkach publicznych i prywatnych. Uważa się, że zdobyte wykształcenie interdyscyplinarne zwiększa możliwości skutecznego konkurowania absolwentów „politologii" na rynku pracy.
Zawarta w dokumentach Uczelni definicja sylwetki absolwenta nie budzi istotnych uwag. Jest zbliżona do tych, które przyjęto w innych polskich ośrodkach politologicznych. Należy jednak zwrócić uwagę, że od czasu sformułowania tego zapisu Uczelnia wprowadziła nowe specjalizacje i znacznie zawęziła ich faktycznie funkcjonującą ilość. Jest to tym bardziej istotne, że należy to powiązać z przygotowywaniem do modułowego systemu wiedzy, kompetencji i umiejętności studentów i absolwentów co Władze Uczelni zauważyły ale są dopiero w trakcie ich wdrażania i weryfikowania.
Z analizy systemu kompetencji wynika, że celem kształcenia politologicznego Uczelni jest przygotowanie wysokiej klasy specjalistów do pracy w szeroko rozumianych instytucjach politycznych, m.in. w administracji państwowej, organizacjach społeczno-politycznych, środkach masowego przekazu instytucji bezpieczeństwa instytucjonalnego, masowej komunikacji w organizacjach międzynarodowych, organach samorządowych. Analiza porównawcza zapisów dotyczących sylwetki absolwenta z treściami programów nauczania dla kierunku „politologia" pozwala sformułować wniosek, że Uczelnia w znaczącym zakresie realizuje ten projekt przede wszystkim w zakresie wiedzy ogólnej przyszłego politologa.
Absolwent I stopnia powinien uzyskać podstawową i ogólna wiedzę politologiczną z elementami wiedzy socjologicznej i psychologicznej, niezbędną dla uwarunkowań życia społeczno-politycznego oraz do planowania swojego rozwoju zawodowego w oparciu o własny warsztat diagnostyczny oraz znajomość języka obcego na poziomie biegłości B2 (ESOKJRE). Natomiast absolwent II stopnia dysponować powinien rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym zorientowanym na konkretną specjalność politologiczną. Wyposaży go to wiedzę, umiejętności i wyobraźnię zawodową stosownie do wymogów współczesnego rynku pracy i zachodzących na nim zmian. Dodatkowo powinien posiadać umiejętność samodzielnego prowadzenia badań,

dostrzegania oraz samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych z zakresu wybranej specjalizacji.
Zawarta w dokumentach Uczelni zwerbalizowana polityka wdrażania zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu nie budzi uwag negatywnych. Kształcenie na kierunku „politologia" jest adresowane do osób, które chcą kształcić się w zakresie politologii jako pierwszym kierunku studiów, mając możliwość wyboru specjalizacji. Przygotowano ścieżki programowe, które są realizowane w ramach określonych specjalności. Ostatni rok studiów to przede wszystkim okres przygotowania pracy dyplomowej oraz przedmiotów indywidualnej specjalizacji. Realizowany w Szkole program kształcenia na kierunku „politologia" jest spójny i logicznie skonstruowany; sekwencje przedmiotów o charakterze ogólnym, kierunkowym i specjalistycznym są umiejscowione w programie w taki sposób, że zapewniają uzyskanie zamierzonych efektów kształcenia. Proces kształcenia na kierunku „politologia" studiów I-go stopnia realizowany w Uczelni zapewnia, iż absolwent powinien posiadać wiedzę pozwalającą na zrozumienie zjawisk i procesów politycznych zachodzących w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej, a także umożliwiającą mu analizowanie zależności między funkcjonowaniem instytucji politycznych, społeczeństw i jednostek ludzkich. Powinien znać historyczne uwarunkowania oraz współczesne mechanizmy działania systemów politycznych. W zakresie umiejętności powinien potrafić korzystać ze zdobytej wiedzy w pracy zawodowej i życiu z zachowaniem zasad etycznych. Zakłada się, że jest on przygotowany do rozwiązywania prostych problemów zawodowych, umie uczestniczyć w pracy zespołowej, kierować zespołami ludzkimi wykonującymi zadania zlecone, komunikować się z otoczeniem, zbierać, hierarchizować, przetwarzać i przekazywać informacje. Studia I stopnia powinny przygotować absolwenta zarówno do natychmiastowego podjęcia zatrudnienia, zwłaszcza na stanowiskach wymagających wiedzy i kompetencji nabytych na Uczelni ale również do kontynuacji nauki na II stopniu. Absolwent winien nabyć kompetencje i dysponować wiedzą specjalistyczną z obszaru polityki, umożliwiającą rozumienie dynamiki zmian politycznych i strategii decyzyjnych.
Należy wyraźnie podkreślić ich spójność z profilem ogólnoakademickim. Zastosowano tu rozwiązanie umożliwiające łączenie tego co „szerokie" i ogólne z tym co „wąskie" i specjalistyczne. Rozwiązanie to daje studentowi możliwość wyboru specjalności i wpływania na własne wykształcenie.

Analiza formalna zaprogramowanych efektów kształcenia na studiach stacjonarnych, na poziomie studiów drugiego stopnia, na kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim w kontekście wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji pozwala na pozytywną ocenę. Liczba zaprogramowanych efektów, ich konstrukcja formalna i merytoryczna oraz odniesienie do efektów wskazanych przez Uczelnię obszarów kształcenia nauk społecznych są poprawne. Kierunkowe efekty kształcenia opracowane przez Uczelnię cechuje oryginalność ujęcia merytorycznego, a ich zakres i skala trudności jest adekwatna do deklarowanego poziomu kwalifikacji studiów. Efekty są merytorycznie odpowiednie do profilu kształcenia.
Badając zgodność założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych / modułowych efektów kształcenia należy zaznaczyć, że nie dysponujemy jeszcze analizami

płynącymi z praktycznych doświadczeń. Z punktu widzenia formalnego system prezentuje się poprawnie.
Efekty kształcenia dla kierunku politologia zostały opracowane zgodnie z aktualnie obowiązującym prawem i wymogami merytorycznymi Krajowych Ram Kwalifikacyjnych dla szkolnictwa wyższego. Proces dostosowywania kształcenia do nowych wymogów rozpoczął się w 2010 roku wyznaczeniem Wydziałowego koordynatora KRK oraz uczestnictwem przedstawicieli Wydziału w licznych konferencjach merytoryczno-metodycznych organizowanych w celu popularyzacji problematyki KRK w środowisku akademickim.

Opisy założonych efektów znajdują się w udostępnionej dokumentacji a te, które wynikają z przyjętych w Uczelni uchwał dostępne są w bazie internetowej. Z punktu widzenia dydaktyki najbardziej istotna jest publikacja sylabusów przedmiotów. Należy stwierdzić, że wszystkie sylabusy na rok AK.2013/2014 (poza językami obcymi) posiadają wyodrębnione miejsca na opis efektów kształcenia i metody ich weryfikacji w podziale na efekty kształcenia dla kierunku (w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne) efekty kształcenia dla przedmiotu oraz metody weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia i sposób dokumentacji. Sylabusy są dostępne w sieci a prowadzący zajęcia zostali zobowiązani do zapoznania studentów z treścią sylabusów na zajęciach początkowych.

2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne

System ocen i ich weryfikacja jest zbliżona do standardów stosowanych w innych polskich szkołach wyższych. Na obecnym etapie przygotowań do wdrażania KRK, Uczelnia stosuje nadal tradycyjny system weryfikacji efektów kształcenia, których weryfikacja polega z jednej strony na mierzalnym systemie ocen egzaminów i zaliczeń oraz niemierzalnym systemie jakościowym, w postaci opinii oceniających.
System weryfikacji kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i występuje na wszystkich etapach kształcenia. W Uczelni stosuje się 6 stopniową skalę ocen od oceny bardzo dobry po ocenę niedostateczną. Niezależnie od skali ocen osiągnięcia studenta wyrażane są za pomocą punktacji ECTS. Stopień opanowania wiedzy przez studentów w zakresie danego przedmiotu podlega okresowej weryfikacji. Szczegółowe przepisy w tym zakresie zawiera „Regulamin studiów", który określa m.in.: formy nauczania, zaliczenie zajęć, sposób zaliczeń komisyjnych oraz zaliczeń semestru i roku. Przyjęto, że podstawą weryfikacji efektów kształcenia mogą być: testy, prezentacja, napisanie pracy semestralnej (eseju), udział w debacie podczas zajęć, referat itp. O wyborze formy sprawdzania osiąganych efektów kształcenia decyduje wykładowca.
Matryca efektów kształcenia osiąganych na studiach II stopnia, w formie studiów stacjonarnych w cyklu kształcenia rozpoczętym w 2012 roku, zawiera rozkład efektów kierunkowych na dziesięć modułów: moduł ogólnopolityczny (15 przedmiotów), oraz 9 modułów specjalnościowych; moduł administracja publiczna (7 przedmiotów), moduł marketing terytorialny (6 przedmiotów), moduł zarządzanie bezpieczeństwem (7 przedmiotów), moduł marketing i doradztwo polityczne (6 przedmiotów) moduł dziennikarstwo telewizyjne (6 przedmiotów), moduł współpraca międzynarodowa (8

przedmiotów), moduł polityka transportowa Unii Europejskiej (8 przedmiotów), moduł wiedza o Rosji współczesnej (7 przedmiotów), moduł zarządzanie zrównoważonym rozwojem (13 przedmiotów).
Programy studiów drugiego stopnia, w formie studiów stacjonarnych zawierają dla każdego z wyżej wskazanych modułów zaprogramowane efekty kształcenia. Stanowią one zespół efektów kształcenia z rozróżnieniem na efekty wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ocena, czy efekty modułowe utrzymują merytoryczną więź z efektami kierunkowymi jest utrudniona ze względu na brak jednoznacznego wynikania oraz podziału.
Oceniono także merytoryczną spójność zaprogramowanych efektów kształcenia na studiach stacjonarnych na kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim z efektami szczegółowymi opracowanymi dla przedmiotów kształcenia. Uczelnia zaplanowała w ramach programu studiów na poziomie II stopnia przedmioty podstawowe (4) przedmioty kierunkowe (7) przedmioty uzupełniające (1) przedmioty sprawnościowe (2 przedmioty).
Doświadczenie w zasadności przypisywania poszczególnych efektów do obszarów kompetencji znajduje się w początkowej fazie, nie mniej należy podkreślić solidność pracy organizacyjnej, którą władze Uczelni włożyły w ten projekt. Bez wątpienia będzie on doskonalony. W wielu sylabusach nie określono jednoznacznie efektu z obszaru kompetencji społecznych. Zwraca uwag rozpiętość liczby zaprogramowanych dla poszczególnych przedmiotów efektów kształcenia. Należy założyć, że trzy efekty dla przedmiotu to minimum, a obecność kilkunastu efektów w programie przedmiotu rodzi obawy o możliwość osiągania wszystkich efektów na akceptowalnym poziomie z uwzględnieniem możliwości najsłabszych studentów.
Ocena spójności przedmiotowych efektów kształcenia z efektami modułowymi oraz kierunkowymi jest możliwa ze względu na możliwości skutecznego porównywania efektów na bazie jednego dokumentu. Inna rzecz, że takie podejście z uwagi na ogromną powierzchnię i skomplikowanie dokumentu zmniejsza jego czytelność. W matrycy, kierunkowe efekty kształcenia odniesione są do modułów. Modułowe efekty kształcenia sformułowane zostały w programie studiów, wraz ze stosownym podziałem na obszary wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zawarte w sylabusach efekty przedmiotowe zawierają wskazania do odnośnych efektów modułowych, czy kierunkowych. Brak jest jednak dokumentu, w którym następuje operacjonalizacja efektów z uwzględnieniem poziomów: kierunku, modułu i przedmiotu.
Merytoryczna ocena efektów kierunkowych i ich klarowności pozwala na stwierdzenie, że spełniają one wymagania poprawności i czytelności, i pozwalają na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.
Ogólna ocena sformułowania efektów kształcenia i możliwości stworzenia systemu ich weryfikacji jest w miarę pozytywna. Nie dotyczy ona jednak wszystkich szczegółowych efektów. Istotniejszych zastrzeżeń nie budzą efekty w zakresie wiedzy określone dla modułów obowiązkowych – ogólnych oraz dla poszczególnych specjalności. Określona w nich wiedza na temat struktur, instytucji, zjawisk i procesów społecznych jest weryfikowalna. Większe kontrowersje, budzi klarowność sformułowań (choć na ogół używa się sformułowań

będących w użyciu krajowych ośrodków politologicznych) ale przede wszystkim weryfikowalność efektów kształcenia w zakresie umiejętności i - zwłaszcza kompetencji - społecznych.

W Uczelni, na wszystkich etapach procesu kształcenia – włącznie z dyplomowaniem - funkcjonuje system weryfikacji efektów kształcenia. Jego obecna postać wymaga jednak rozwijania i doskonalenia. Jest on bowiem skoncentrowany przede wszystkim na weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy. W mniejszym zaś stopniu efektów w zakresie umiejętności – z wyraźnym jednak wyjątkiem dla umiejętności formułowania wypowiedzi ustnych, pisemnych i znajomości języka obcego - oraz kompetencji społecznych.

Uczelnia nie dysponuje w pełni wypracowanym systemem procedur i mechanizmów umożliwiających dostosowywanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego. Przede wszystkim z tego powodu, że rozwiązania charakterystyczne dla Krajowych Ram Kwalifikacji są dopiero wprowadzane. Wprowadzane są zaś elementy takiego systemu i podejmowane działania w tym kierunku, takie jak np. powołanie Środowiskowej Rady Konsultacyjnej.

Z punktu widzenia studentów efekty kształcenia dla wizytowanego kierunku zostały określone w sposób zrozumiały i przejrzysty. Użyte w ich opisach sformułowania językowe są zgodne ze sformułowaniami, jakie powinny być używane w poszczególnych kategoriach efektów kształcenia. Jednocześnie użyte sformułowania merytoryczne są precyzyjne i pozwalają zrozumieć zarówno specyfikę kierunku, jak i unikalność oferty edukacyjnej Jednostki.
Podczas spotkania z ZO, studenci wykazali się wysoką znajomością efektów kształcenia dla kierunku. Wszystkie wskazane efekty ocenili jako możliwe do osiągnięcia w ramach realizowanego programu kształcenia. Wskazywali również przedmioty, w ramach których efekty są możliwe do osiągnięcia. Z analizy przedstawionych dokumentów, jak i na podstawie opinii uzyskanych podczas spotkania ZO ze studentami, należy również stwierdzić, że efekty są sprawdzalne, co jest możliwe również dzięki właściwemu systemowi ich oceny.

3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny

Stałe monitorowanie procesu realizacji programu kształcenia na kierunku politologia oraz zakresu osiąganych efektów kształcenia prowadzone jest w ramach procedur kontrolnych Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na Wydziale stosuje się następujące procedury potwierdzania efektów kształcenia:

– studenci są oceniani wg skali określonej *Regulaminem studiów*;
– warunki oraz forma zaliczeń ćwiczeń i wykładów, jak również literatura przedmiotu oraz terminy konsultacji podawane są studentom na pierwszych zajęciach;
– podstawą zaliczenia ćwiczeń jest frekwencja, aktywny udział w zajęciach oraz wykonanie dodatkowych zadań (sprawdziany, kolokwia, eseje, prezentacje, referaty itp.) Obecność

studentów na ćwiczeniach jest obowiązkowa. W przypadkach nieobecności sposób uzupełnienia powstałych zaległości jest uzgadniany z prowadzącym ćwiczenia. Ćwiczenia zalicza się na ocenę;
- podstawą zaliczenia wykładów jest uzyskanie oceny z egzaminu lub zaliczenia na podstawie kolokwium, testu itp.,. Egzamin lub zaliczenie może mieć formę pisemną (opisową lub testową) lub ustną;
- wyniki zaliczeń i egzaminów są wpisywane do protokołu, indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta, oraz są rejestrowane w komputerowym systemie Cambridge, który obowiązuje w całej uczelni i obejmuje również rekrutację, ewidencję studentów, system stypendialny itp.;

Analiza dostarczonych dokumentów potwierdza funkcjonowanie wszystkich, wymienionych elementów systemu. System weryfikacji osiągania przez studenta zakładanych efektów kształcenia odbywa się przede wszystkim na poziomie poszczególnych zajęć i przedmiotów rozumianych jako zamknięta całość merytoryczno-metodyczna w zakresie dydaktyki nauczania i metodyki ewaluacji. Nauczyciele akademiccy dokonali w ramach kart opisu przedmiotów (sylabusów) szczegółowego wyjaśnienia efektów, które zamierzają osiągnąć w obrębie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz wskazali metody weryfikacji stopnia osiągania efektów przez studentów. Prowadzący stosują różnorodne formy oceny oraz weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych dla przedmiotu (modułu) efektów kształcenia. Pozwala to na prawidłową analizę wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta. Wszystkie kierunkowe efekty kształcenia opisane w programie kształcenia mogą być osiągnięte przez studenta w wyniku realizacji poszczególnym przedmiotów (modułów). Zbiór kart opisów przedmiotów jest udostępniany studentom na pierwszych zajęciach z danych przedmiotów.
Istotnym elementem procesu weryfikacji efektów kształcenia jest posemestralna analiza danych dydaktycznych, które mogą wpływać na proces nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W trakcie oceny udało się potwierdzić istnienie list obecności wraz z zespołem kryteriów ocen aktywności na poszczególnych zajęciach oraz system ankietowania studentów.

Weryfikacja materiałów dostarczonych przez Uczelnię potwierdza, że Władze Wydziału Nauk Politycznych kierują się polityką transparentności efektów kształcenia w celu zapewnienia kandydatom na studia pełnej informacji o ofercie dydaktycznej na kierunku politologia. Informacja o zaprogramowanych dla kierunku politologia efektach kształcenia jest publikowana na stronie internetowej Wydziału. Organizację roku akademickiego, w tym terminy sesji egzaminacyjnej, podaje się do wiadomości studentów na tablicach ogłoszeń i stronie internetowej Akademii i Wydziału. Opis systemu oceny osiąganych przedmiotowych efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji zawarty jest w sylabusach przedmiotowych. Każdy nauczyciel akademicki Wydziału jest zobowiązany do przekazania studentom sylabusów na pierwszych zajęciach z przedmiotu oraz omówienia systemu oceny osiąganych efektów przedmiotowych i sposobów ich weryfikacji.

Weryfikacji poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).
W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego i recenzje prac dyplomowych).
Z uwagi na początkową fazę wdrażania, zawarte w sylabusach do przedmiotów preferowane przez wykładowców sposoby i metody ewaluacji osiągnięć studentów oraz weryfikacji efektów kształcenia nie zawsze w pełni korespondują merytorycznie i metodycznie z zaprogramowanymi dla przedmiotu efektami kształcenia. Wciąż brak możliwości precyzyjnego weryfikowania efektów kształcenia zaprogramowanych dla przedmiotów i modułów.
Recenzenci prac dyplomowych korzystają z opracowanego uniwersalnego dla prac licencjackich i magisterskich wzorca oceny prac dyplomowych. Recenzent pracy dyplomowej powinien ocenić następujące kwestie: 1. Czy treść pracy odpowiada tematowi określonemu w tytule? 2. Ocena układu pracy, struktura podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez. 3. Merytoryczna ocena. 4. Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie? 5. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł? 6. Ocena formalnej strony pracy. 7. Sposób wykorzystania pracy. 8. Inne uwagi.
Warto zaznaczyć, że układ i kryteria oceny zawarte w przedmiotowym wzorcu oceny pracy dyplomowej w niewielkim stopniu korespondują z określonymi, odmiennymi wymaganiami dla prac licencjackich i magisterskich, co utrudnia weryfikację osiągniętych efektów kształcenia w procesie dyplomowania. Proces dyplomowania został ustalony w „Regulaminie studiów" w oraz w Zarządzeniu Rektora Nr 15/2013 z dnia 24 kwietnia 2013 r. oraz w sprawie wprowadzenia Zasad dyplomowania studentów w Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora. Zasady dyplomowania dotyczą seminarium dyplomowego, pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego, a za jakość procesu dyplomowania na wydziale odpowiada dziekan wydziału i Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.
Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).
Podobnie w wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego i recenzje prac dyplomowych).
Sylabusy i warunki zaliczenia przedmiotu są publikowane m.in. w systemie USOS . System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) lecz należy się obecnie skupić na konsekwencji metodycznej i korespondencji merytorycznej w sposobach weryfikacji efektów na poszczególnych etapach kształcenia.
System weryfikacji kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i występuje na wszystkich etapach kształcenia.

Sylabusy wskazują w sposób szczegółowy jakie efekty kształcenia podlegają weryfikacji, umożliwiając dostępność opisu założonych efektów kształcenia. Sylabusy są w wersji papierowej i elektronicznej. Rozmowy z kadrą i studentami Uczelni pokazały, ze treść tych dokumentów jest znana ale nie jest przedmiotem dyskusji czy ocen. Należy postulować rozszerzenie możliwości korzystania przez studentów z sylabusów. Analiza wybranej dokumentacji studiów – sylabusów oraz protokołów zaliczeniowych sesji egzaminacyjnych wskazuje na zachowanie ustandaryzowanych wymagań zapewniających transparentność i obiektywizm przy formułowaniu ocen. Potwierdzeniem tego jest analiza losowo wybranych prac zaliczeniowych (testów i prac semestralnych) oraz brak uwag krytycznych dotyczących badanej kwestii ze strony studentów.
Uczelnia prowadzi monitoring wyników zaliczeń i egzaminów (przykładowo w raporcie samooceny zawarta została struktura ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej i egzaminu dyplomowego). Poddane oglądowi wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu pozwoliły na stwierdzenie, iż dokumenty te są sporządzane zgodnie wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).
Po dokonaniu analizy protokołów egzaminów i zaliczeń nie stwierdzono zbytniej liberalizacji ocen; na ogół są one zróżnicowane. Nie stwierdzono wyraźnej tendencji do spłycania systemu ocen poprzez wystawianie niemal tożsamych, wysokich stopni dla wszystkich studentów.
Najniższe oceny uzyskują studenci z lektoratów języków obcych.

W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane z przebiegiem studiów oraz procesem dyplomowania. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządzane są one poprawnie. Przyczyny wymieniane jako powód odsiewu w Uczelni występują dosyć powszechnie w całym środowisku akademickim. Stosunkowo wysoki procent odsiewu uwarunkowany jest niewielką liczbą studentów do, których się odnosi.

I stopnia stacjonarne: 2011 r.- ; 2012 r.-;2013 r. - 80 % (rezygnacja – 5, skreślenie- indeks-3). Niestacjonarne: 2011 r.- 42,02 % (rezygnacja -14, skreślenia- indeks-7, skreślenia- brak opłaty – 6, powtarzanie roku- 2); 2012 r.- 36,58 % (rezygnacja – 8, skreślenia- indeks-2, skreślenia - brak opłaty – 4, urlop dziekański-1); 2013 r.- 60, 00 % (rezygnacja – 4, skreślenia- indeks – 7, skreślenia- brak opłaty – 4. **II stopnia** stacjonarne: 2011 r.- 20 % (powtarzanie roku – 1); 2012 r.- 25 % (skreślenie- indeks- 2, powtarzanie roku – 3); 2013 r. - 10 % (skreślenie- indeks-1). Niestacjonarne: 2011 r.- 29,88% (rezygnacja -9, skreślenia- indeks-23, skreślenia- brak opłaty -17, powtarzanie roku – 32); 2012 r.- 25,88 % (rezygnacja – 13, skreślenia- indeks-16, skreślenia- brak opłaty -8, powtarzanie roku- 29); 2013 r.- 13,00 % (rezygnacja – 9, skreślenia- indeks- 6, skreślenia- brak opłaty -9, urlop dziekański – 2.

Studenci są świadomi tego, jaką wiedzę i umiejętności powinni zdobyć, aby uzyskać zaliczenie z przedmiotu. Służą temu najczęściej przedstawione w sylabusach treści programowe oraz przez prowadzących - warunki zaliczenia. Sylabusy przedmiotów są dostępne studentom, a sami studenci nie mają problemu by znaleźć interesujące ich materiały dotyczące toku kształcenia. W opinii studentów, stosowany system weryfikacji efektów

kształcenia jest prawidłowy i obiektywny. W zależności od przedmiotu, zaliczenia przyjmują formę ustną bądź pisemną. Warunki i kryteria zaliczeń oraz egzaminów podawane są zawsze podczas pierwszych zajęć w semestrze i odpowiadają treściom przekazywanym podczas zajęć. W trakcie cyklu dydaktycznego nie ulegają zmianie warunki i forma zaliczenia zajęć. Projekty efektów kształcenia zostały zaakceptowane w dokumentach już wymienionych. Zostały określone efekty kierunkowe oraz przyporządkowane do efektów obszarowych określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520).
Na Wydziale zostały sformułowane zasady i formy dokumentowania osiąganych przez studenta efektów kształcenia obejmujące prace dyplomowe, prace egzaminacyjne, kolokwia, projekty, praktyki.

Z punktu widzenia studentów obowiązujący w Uczelni i Jednostce system oceny efektów kształcenia jest przejrzysty i zrozumiały. Specyfika kształcenia na kierunku zapewnia stałą możliwość oceny osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Oprócz tego w Jednostce działa system oceny prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Powszechność dostępu do systemu realizowana jest poprzez obowiązek publikowania przez nauczycieli sposobu weryfikacji efektów kształcenia w sylabusach. Podczas spotkania z ZO, studenci wizytowanego kierunku stwierdzili, że w trakcie zajęć są w stanie osiągnąć efekty, które Jednostka przedstawia jako docelowe. Zdaniem studentów formy egzaminów i testów są właściwie dobrane i sprawdzają efekty kształcenia we wszystkich trzech kategoriach, czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów kierunku politologia odbywa się w ramach systemu uczelnianego. Uczelnia realizuje obowiązek monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół wyższych, w oparciu o wytyczne zawarte w Ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora przeprowadziła badanie karier zawodowych absolwentów AH. Artykuł 13a. ww. Ustawy kładzie nacisk na monitorowanie losów absolwentów, w szczególności po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów.

Przeprowadzone w 2013 badania pozwoliły na uzyskanie informacji nt. losów i karier zawodowych absolwentów AH, na który składały się następujące cele szczegółowe: gromadzenie informacji, które przedstawiają otoczenie społeczne i gospodarcze absolwentów AH, określenie sytuacji zawodowej absolwentów. Próbę badawczą stanowili respondenci, którzy udostępnili Uczelni osobiste adresy mailowe oraz zostali skierowani do formularza ankiety za pośrednictwem strony internetowej AH – www.ah.edu.pl. Posiadana baza mailowa oraz pozostałe względy praktyczne zadecydowały, że badanie było prowadzone z uwzględnieniem techniki CAWI *(Computer Assisted Web Interview*). Podstawowe narzędzie

badawcze stanowiła ankieta audytoryjna zamieszczona na portalu webankieta.pl. Harmonogram badania obejmował dwie fazy: przygotowawczą i realizacji. Faza przygotowawcza, trwająca od kwietnia 2012 r. do października 2012 r., obejmowała opracowanie wytycznych, zgromadzenie adresów mailowych oraz przygotowanie narzędzia badawczego. Natomiast faza realizacji - przeprowadzenie ankiety audytoryjnej oraz opracowanie wyników i wysnucie konkluzji była prowadzona od października 2012 r. do kwietnia 2013 r. Badanie ankietowe to element przedsięwzięcia mającego na celu nawiązywanie i podtrzymywanie więzi uczelni z absolwentem ponadto stanowi element wewnętrznego systemu podnoszenia jakości kształcenia. Jej celem jest korygowanie planów kształcenia z uwzględnieniem zebranych informacji, co ma znaczenie w podniesieniu jakości oferty edukacyjnej.

W trakcie wizytacji potwierdzono funkcjonowanie tego systemu. Jest on cały czas doskonalony. Wydaje się, że w obecnej sytuacji na rynku pracy, należy zalecić dalsze poszukiwanie innych form w zakresie monitorowania karier absolwentów, a zwłaszcza przystąpić do realizacji postulatu wykorzystania uzyskanych danych w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

W roku AK 2007/2008 odbyła się programowa ocena jakości kształcenia PKA na kierunku politologia. Wśród uwag i zaleceń znalazły się następujące uwagi: brak wykładów w językach obcych, brak angielskiej wersji informatora ECTS, mała skala studenckiej wymiany krajowej i zagranicznej oraz zalecenia odnośnie minimum kadrowego, zasad rekrutacji, organizacji kształcenia, sylwetki absolwenta, realizacji praktyk zawodowych, systemu oceny studentów, oceny prac dyplomowych.
Należy stwierdzić, że zarówno uwagi jak i zalecenia zostały przez Władze Uczelni w pełni zrealizowane.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace etapowe poszczególnych zajęć wskazują związek z kierunkiem studiów oraz przedmiotem, na którym zostały realizowane. Weryfikują treści i zakładane efekty kształcenia.
Prace dyplomowe co do zasady nawiązują do kierunku kształcenia oraz oferowanych specjalności. Nie stwierdzono istotnych uchybień w zakresie odejścia sformułowaniem tematu, ujęciem treści i metodologią prowadzenia badań naukowych. Sformułowane tematy prac mają charakter politologiczny. Pewne wątpliwości brak sprecyzowanych wymagań rozróżniających poziom prac licencjackich i magisterskich. Zachodzi zatem potrzeba rozbudowy podwalin metodologicznych i wątków teoretycznych prac magisterskich i wynikających z nich kategorii politologicznych co związane jest z wygaszaniem obron na poziomie licencjatu.
Ważnym narzędziem zapewnienia jakości kształcenia jest uczelniany system antyplagiatowy bazujący na systemie komputerowym w oparciu o oprogramowanie Cambridge. W ramach stosowanej procedury antyplagiatowej dyplomant zobowiązany jest do dostarczenia do dziekanatu tekstu pracy dyplomowej w wersji elektronicznej. Centralnie w Uczelni

gromadzone są oraz archiwizowane wszystkie prace dyplomowe. Każdorocznie prace dyplomowe są sprawdzane i porównywane z danymi zgromadzonym w bazie Cambridge.

Ocena końcowa 2 *kryterium ogólnego* - w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1.Zakładane przez Wydział Nauk Politycznych efekty kształcenia na kierunku politologia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku i spełniają wymagania formułowane dla danego obszaru nauk społecznych i humanistycznych, z których kierunek się wywodzi. Uczelnia określiła efekty kształcenia dla kierunku politologia, profil ogólnoakademicki dla grupy modułów – ogólnych oraz dla modułów realizowanych w ramach specjalności. Przyjęte efekty kształcenia dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i są zgodne z obszarowymi efektami kształcenia dla nauk społecznych. Są one także zgodne z misją Uczelni i strategią jej rozwoju. Efekty kształcenia określone dla specjalności są spójne z efektami kształcenia dla modułów obowiązkowych – ogólnych. Brak jest wskazań operacjonalizacji efektów z uwzględnieniem poziomów: kierunku, modułu i przedmiotu. Efekty kształcenia są publikowane w sposób spójny na bazie jednego dokumentu; efekty kierunkowe są publikowane w uczelnianym internetowym systemie aktów prawnych, modułowe efekty kształcenia są dokumentem wewnętrznym wydziału i nieznany jest sposób ich rozpowszechnienia wśród pracowników. Przedmiotowe efekty kształcenia zawarte są w sylabusach do przedmiotów i w takiej postaci podawane do wiadomości studentów.

2.Efekty kształcenia dla modułów obowiązkowych – ogólnych oraz specjalności zostały sformułowane w sposób zrozumiały i tworzą podstawę sformułowania przejrzystego systemu ich weryfikacji. Należy dążyć do sytuacji aby efekty modułowe korespondowały z efektami kierunkowymi co jest utrudnione na brak jednoznacznego wynikania oraz podziału. Z punktu widzenia studentów efekty kształcenia są skonstruowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Studenci wykazali się wysoką znajomością efektów kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie etapy tego procesu z uwzględnieniem zasad dyplomowania i jest transparentny. Jest jednak bardziej skoncentrowany na weryfikacji wiedzy niż umiejętności i kompetencji społecznych. Uczelnia wypracowała narzędzia, które w przyszłości pozwolą na ich praktyczną weryfikację. Zaleca się pełne dalsze skorelowanie zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu opisu sylwetki absolwenta z programem studiów, niezbędne jest wprowadzenie specjalizacji w opisie sylwetki absolwenta. Należy sylwetkę absolwenta zindywidualizować w zależności od zmieniających się preferencji specjalizacyjnych.

3.Uczelnia stosuje system oceny efektów kształcenia oparty na sposobach weryfikacji zawartych w sylabusach przedmiotowych oraz w przyjętych zasadach. System ten umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Układ i kryteria oceny zawarte we wzorcu oceny pracy dyplomowej w

niewielkim stopniu korespondują z określonymi, odmiennymi wymaganiami dla prac licencjackich i magisterskich, niemniej poziom licencjacki wydaje się wygasać. W opinii studentów system oceny efektów kształcenia jest przejrzysty i powszechnie dostępny.

4. Uczelnia monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki planuje wykorzystać w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia. Wydział nie dysponuje jeszcze w pełni wypracowanym systemem procedur i mechanizmów umożliwiających dostosowywanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego. Podejmowane są działania w tym kierunku. Powstał system, który umożliwi udział interesariuszy zewnętrznych w procedurach umożliwiających doskonalenie programu w wyniku analiz karier absolwentów. Nie można jednak stwierdzić, że Uczelnia już dysponuje wypracowanym pełnym systemem procedur i mechanizmów umożliwiających dostosowywanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

Program kształcenia na kierunku studiów „politologia" realizowany jest z wykorzystaniem różnych form dydaktycznych: wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, ,seminariów. Program kształcenia obejmuje obowiązkowe praktyki zawodowe, które mają zróżnicowany charakter. Ich celem jest przygotowanie studentów do wykonywania przyszłej pracy zawodowej oraz nabycie stosownych kompetencji i umiejętności. Szczegółowe zasady realizacji praktyk określają dokumenty Uczelni oraz Regulamin studenckich praktyk zawodowych uchwalony przez Radę Wydziału.
Koncepcję kształcenia na kierunku politologia w latach 1995-2011, wyznaczyły obowiązujące przepisy prawne: - ustawa o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r.; - standardy kształcenia dla kierunku politologia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia (Dz.U. 2007 nr 164 poz. 1166). Zachowują one moc do końca cyklu kształcenia, tj. do roku akad. 2013/2014. Studenci przyjęci na studia w roku akademickim 2011/2012 studiują zgodnie z wymogami określonym we wspomnianych wyżej dokumentach.

W związku ze zmianą w 2011 r. ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym" oraz wejściem w życie nowych aktów wykonawczych do tej ustawy, modernizując koncepcję kształcenia m.in. dla kierunku politologia kierowano się:

a. przepisami ustawy o szkolnictwie wyższym z 18 marca 2011 r.;
b. Statutem Akademii Humanistycznej, przyjętym przez założyciela - Akademickie Towarzystwo Edukacyjno-Naukowe „ATENA" w dniu 21 stycznia 2012 r. i

zatwierdzonym przez MNiSW, a szczególnie zapisem, że jednym z celów Uczelni jest „kształcenie studentów w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej i w życiu społecznym, (…) wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka";

c. efektami kształcenia opracowanymi na podstawie wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji (KRK) dla obszaru nauk społecznych studiów pierwszego i drugiego stopnia;
d. rozwiązaniami stosowanymi w polskich ośrodkach akademickich realizujących studia na kierunku politologia;
e. opinią interesariuszy zewnętrznych, członków Środowiskowej Rady Konsultacyjnej;
f. standardami kształcenia zawartymi w rozporządzeniu MNiSW z 12 lipca 2007 r. w celu zachowania ciągłości procesu edukacyjnego, zwłaszcza jego pozytywnych aspektów.

Wydział dostosował program kształcenia do wymogów wynikających z przepisów znowelizowanej ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 18 marca 2011 r. oraz stosownych rozporządzeń.
Rada Wydziału Nauk Politycznych uchwałą z dnia 27 lutego 2012 r. przyjęła, zaś uchwałą z dnia 24 września zmodyfikowała projekt efektów kształcenia dla kierunku politologia. Dnia 29 września 2012 r. Senat AH podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunku politologia.

Celem edukacyjnym Uczelni stało się „stworzenie atrakcyjnej oferty dla wszystkich poziomów kształcenia i jej aktualizowanie w porozumieniu z przedstawicielami środowiska pracodawców, stosowanie do potrzeb zmieniającego się rynku pracy; zagwarantowanie wysokiej jakości procesu dydaktycznego dzięki konsekwentnemu stosowaniu *Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*". Wizytacja potwierdza te działania zwłaszcza w zakresie przedmiotów specjalnościowych.

Wymiar teoretyczny programu kształcenia obejmuje treści związane z najważniejszymi obszarami zainteresowań badawczych i obszarów wiedzy przypisywanych do politologii. Cele kształcenia w wymiarze podstawowym sprowadzają się do poznania *Podstaw nauki o polityce, Nauki o państwie i prawie, Badań politologicznych i Współczesnych systemów politycznych*. W wymiarze kierunkowym cele kształcenia są osiągane przez przyswojenie wiedzy z zakresu *Historii Polski i powszechnej XX wieku, Polityki gospodarczej i społecznej, Organizacji i zarządzania, Samorządu i polityki lokalnej, Systemu politycznego RP, Partii politycznych i systemów politycznych oraz Integracji europejskiej i Międzynarodowych stosunków politycznych*. Umiejętności zawodowe student powinien przyswoić w ramach ćwiczeń i konwersatoriów, seminariów i lektoratów w obszarze większości z wymienionych wyżej przedmiotów realizowanych także tylko jako wykłady; *Ochrona własności intelektualnej* oraz niektóre zajęcia monograficzne, fakultatywne bądź specjalnościowe. Kompetencje społeczne kształtowane są na większości z realizowanych przedmiotów.

Na Wydziale Nauk Politycznych w roku akademickim 2013/2014 studia I stopnia na kierunku politologia realizowane są wyłącznie w formie niestacjonarnej i tylko na III roku. Studia II stopnia są realizowane w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na wszystkich latach.

Program kształcenia opracowany został zarówno zgodnie ze standardami kształcenia dla kierunku politologia (studia I stopnia) jak zgodnie z wymogami KRK (studia II stopnia).

Studia I stopnia. Program studiów niestacjonarnych I stopnia na kierunku politologia jest realizowany w ramach sześciu semestrów. Plan i program studiów dla realizowanego toku studiów został opracowany zgodnie ze standardami z 2007 r. Program przewiduje realizację przedmiotów ogólnopolitologicznych oraz specjalnościowych, zakłada prowadzenie studiów w ramach czterech specjalności, z tym że faktycznie realizowana jest tylko jedna – zarządzanie bezpieczeństwem. Program studiów na kierunku politologia przewiduje prowadzenie zajęć w takich formach jak: wykłady, konwersatoria, ćwiczenia i seminaria. Poszczególnym przedmiotom przypisano punkty ECTS.

System ECTS na Wydziale Nauk Politycznych został zbudowany dla realizowanych studiów I stopnia wg standardów z 2007 r., natomiast dla studiów II stopnia stosownie do wytycznych zawartych w rozporządzeniu MNSW z 14.09.2011 w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta oraz z poszanowaniem zapisów art. 164a ust.2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Posiłkowano się wskazówkami zawartymi w przewodniku *Europejski system transferu i akumulacji punktów. ECTS – przewodnik dla użytkowników*, Warszawa 2009 oraz wieloletnim doświadczeniem kierownictwa Wydziału Nauk Politycznych. Za całokształt spraw związanych z funkcjonowaniem systemu ECTS na Wydziale odpowiedzialny jest Wydziałowy Koordynator ds. ECTS oraz Dziekan Wydziału.

Punkty ECTS przypisane zostały zgodnie z wymogami ustawodawcy i ich liczba za cały trzyletni cykl studiów I stopnia równa się 180, a II stopnia wynosi 120. W każdym z semestrów student musi uzyskać nie mniej niż 30 punktów, w roku nie mniej niż 60. W przypadku studiów I stopnia dochowano wymogów wynikających z podziału punktów ECTS na grupę przedmiotów treści podstawowych i grupę przedmiotów treści kierunkowych przekraczając dolne limity.

Proponowany program kształcenia, biorąc pod uwagę liczbę godzin i punktów ECTS przypisanych do grupy treści przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów do wyboru, odpowiada na realizowanych studiach I stopnia wymogom zawartym w standardach kształcenia z 2007 r. Za zaliczenie zajęć do wyboru (przedmioty specjalnościowe, język obcy, przedmioty fakultatywne i seminarium dyplomowe) przypada 87 pkt. ECTS na studiach I stopnia, na same specjalnościowe – 44 pkt. Na studiach II stopnia (program wg KRK) te wartości wynoszą odpowiednio 55 i 35. Jest to zacznie wyżej od dolnych limitów przewidzianych w standardach z 2007 r., którymi się posiłkowano przy konstruowaniu programu. Opisane założenia należy traktować w sposób „historyczny” gdyż władze Uczelni są przekonane, iż w wyniku zaprzestania naboru na studia I stopnia na kierunku politologia zostanie wygaszony i całą swoją obecną uwagę skupiły na kształceniu zgodnie z KRK

Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje za zaliczenie zajęć przewidzianych w programie kształcenia nie zależy od uzyskanej oceny jest określona w planach studiów i sylabusach (kartach opisów przedmiotów). W procedurze przydziału punktów kredytowych do konkretnych przedmiotów należało pogodzić kilka rozbieżnych celów. Z jednej strony była to konieczność respektowania określonej liczby punktów w semestrze (30), dająca małe pole manewru, z drugiej strony konieczność zachowania logiki i następstwa treści programowych w ramach konkretnych przedmiotów, a ponadto uwzględnienie założonych efektów kształcenia oraz szacunkowego wymiaru godzin przeznaczonych na samodzielną pracę studenta (godziny niekontaktowe). Posiłkowano się także wynikami przeprowadzonej na Wydziale w roku AK.2011/2012 ankietyzacją studentów i rozmowami kierownictwa Wydziału z kadrą akademicką.

Czynnikiem determinującym sposób szacowania nakładu pracy była też forma i metoda prowadzenia zajęć; kierowano się zasadą, że średnio na 1 pkt. ECTS przypada 25 godzin pracy studenta.

Przyjęta punktacja ECTS jest zgodna z wymogami prawa w układzie przedmiotowym (rozkład pracy studenta), semestralnym (30 punktów ECTS w semestrze) oraz dla całości programów kształcenia (180 punktów ECTS dla studiów I stopnia oraz 120 punktów ECTS dla studiów II stopnia). Zastrzeżenia budzi tylko roczna zgodność punktowa i zbyt mała liczba punktów ECTS za praktyki zawodowe (120 godzin – 3 punkty ECTS).
Wartości liczbowe godzin kontaktowych i punktów ECTS dla poszczególnych semestrów I stopnia przedstawiają się następująco: Semestr pierwszy: 201 godzin, liczba punktów ECTS – 29, Semestr drugi: 195 godzin, liczba punktów ECTS – 31, Semestr trzeci: 195 godzin, liczba punktów ECTS – 27,Semestr czwarty: 225 godzin, liczba punktów ECTS – 33, Semestr piąty: 195 godzin, liczba punktów ECTS – 33, Semestr szósty: 195 godzin, liczba punktów ECTS – 27.

Razem w ciągu trzech lat studiów przewidziano realizację 1206 godzin kontaktowych, co stanowi nieco ponad 60% od podstawy 2000 godzin zalecanych na studiach stacjonarnych przez standardy dla politologii, a odpowiadająca im liczba punktów ECTS wynosi 180, przy czym liczba godzin do wyboru równa się 420, składa się na nie moduł specjalnościowy - 180 godzin, zajęcia fakultatywne – 60, seminarium dyplomowe – 60, język obcy – 120, a przypada na nie łącznie 56 punktów ECTS. Na nierealizowanej w praktyce specjalności pn. *Studia dziennikarskie* liczba godzin jest o 120 wyższa.

Struktura przedmiotów na kierunku politologia I stopnia (zgodna ze standardami) składa się z następujących elementów:

1. Przedmioty podstawowe: 4 przedmioty, łącznie 210 godzin, 41 pkt. ECTS.
2. Przedmioty kierunkowe: 12 przedmiotów, łącznie 450 godzin, 78 pkt. ECTS.

Liczba godzin z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych jest równa liczbie godzin tych przedmiotów na studiach stacjonarnych.

3. Przedmioty uzupełniające: 3 przedmioty, łącznie 150 godzin, 17 pkt. ECTS.
4. Przedmioty sprawnościowe: 5 przedmiotów, łącznie 216 godzin, 7 pkt. ECTS.

5. Przedmioty specjalnościowe: na każdej z trzech specjalności po 10 przedmiotów, łącznie po godzin 180, po 37 pkt. ECTS, na czwartej specjalności 11 przedmiotów, 300 godzin i również 37 pkt. ECTS.
Odnosząc się do wymogów godzinowych określonych w standardach kształcenia z 2007 r. można stwierdzić, że program studiów w zakresie przedmiotów podstawowych i kierunkowych wypełnia limity ustanowione przez ustawodawcę, określone stosownym rozporządzeniem. W przypadku grupy treści podstawowych i kierunkowych została przekroczona minimalna liczba godzin określona w standardzie. Zamiast 600 godz. i 73 pkt. ECTS jest realizowanych 660 godzin i 119 pkt. ECTS. Wg standardu na przedmioty kierunkowe przewidziano 210 godzin kontaktowych i 26 pkt. ECTS, natomiast w realizowanym programie odpowiednio: 450 godzin i 78 pkt. ECTS.

Przedmioty obejmujące treści kształcenia o charakterze podstawowym i kierunkowym zaliczono do przedmiotów obowiązkowych. W tej grupie znajdują się też niektóre przedmioty uzupełniające oraz przedmioty sprawnościowe. Na program studiów składają się ponadto przedmioty do wyboru. Należą do nich wspomniane przedmioty fakultatywne, język obcy, seminarium dyplomowe i przedmioty specjalnościowe. Przypada na nie 56 pkt. ECTS czyli ponad 30%, jest to wartość przekraczająca minimalny próg wynikający ze standardów.

Można stwierdzić, że przyjęta punktacja ETCS jest zgodna z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie.

Efekty kształcenia zamieszczono w sylabusach, ale w postaci uproszczonej, zindywidualizowanej i w tym cyklu kształcenia, czyli cyklu wg standardów, który w bieżącym roku na Wydziale jest realizowany po raz ostatni nie znalazły sformalizowanego ujęcia, a program studiów nie był zorientowany na ich osiąganie. Natomiast tak skonstruowany program umożliwiał zrealizowanie zakładanych w standardach treści kształcenia. Dopełnieniem programu studiów w wymiarze praktycznym jest obowiązek odbycia przez studenta praktyki zawodowej.

W związku z zamiarem Władz wygaszenia naboru na kierunek Politologia nie podjęto opracowania i zatwierdzenia nowego programu I stopnia, który byłby zgodny z KRK poprzestając na opisanej modyfikacji programowej na III roku obejmującej 11 studentów.

Studia II stopnia

W roku akademickim 2013/2014 studia II stopnia na kierunku politologia są prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Program kształcenia został opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 243, poz. 1445). Wymiar godzin przypisanych do poszczególnych treści programowych, jak i same treści związane są z potrzebą realizacji kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia.

Plan studiów II stopnia na kierunku politologia jest realizowany w ramach czterech semestrów. Program przewiduje realizację przedmiotów ogólnopolitologicznych oraz specjalnościowych, zakłada prowadzenie studiów w ramach 10 specjalności, z tym że faktycznie realizowana jest na studiach stacjonarnych na I roku tylko jedna – *zarządzanie bezpieczeństwem,* a na drugim też jedna - *marketing i reklama*, zaś na studiach niestacjonarnych 2 specjalności na I roku, tj. *administracja publiczna i zarządzanie bezpieczeństwem,* a na II roku 3 specjalności, tj. *administracja publiczna, zarządzanie bezpieczeństwem i polityka transportowa Unii Europejskiej.* Na studiach II stopnia wszystkim przedmiotom przypisano punkty kredytowe. Liczbę godzin kontaktowych i punktów ECTS dla poszczególnych semestrów przedstawiają się następująco (z wyjątkiem dwóch nierealizowanych specjalności: *dziennikarstwo telewizyjne* oraz *zarządzanie zrównoważonym rozwojem,* na których liczba godzin jest nieco wyższa): 1.Semestr pierwszy: 225 godzin wykładów i ćwiczeń plus 225 konsultacji, liczba punktów ECTS – 30, 2.Semestr drugi: 225 godzin wykładów i ćwiczeń plus 195 konsultacji, liczba punktów ECTS – 30, 3.Semestr trzeci: 225 godzin wykładów i ćwiczeń plus 195 konsultacji, liczba punktów ECTS – 30, 4.Semestr czwarty: 135 godzin wykładów i ćwiczeń plus 105 konsultacji, liczba punktów ECTS – 30.

Razem w ciągu dwóch lat plan studiów przewiduje realizację 1530 godzin kontaktowych i 1475 nie kontaktowych, co razem stanowi 3005 godzin pracy studenta zarówno na stacjonarnych, jak i na niestacjonarnych studiach i przekracza wymagany próg 3000 godzin liczony przez pomnożenie 120 punktów ECTS i przyjętych przez Uczelnie 25 godzin na każdy punkt. Przy czym liczba godzin do wyboru równa się 360 wykładów i ćwiczeń plus 300 konsultacji, składa się na nie moduł specjalnościowy - 270 godzin wykładów i ćwiczeń plus 210 konsultacji, seminarium dyplomowe – odpowiednio 60 i 60 oraz translatorium również – 30 i 30, a przypada na nie łącznie 58 punktów ECTS.

Struktura przedmiotów na kierunku politologia II stopnia składa się z następujących elementów: 1. Przedmioty podstawowe: 4 przedmioty, łącznie 300 godzin kontaktowych, 21 pkt. ECTS. 2. Przedmioty kierunkowe: 7 przedmiotów, łącznie 570 godzin, 40 pkt. ECTS. 3. Przedmioty uzupełniające: 1 przedmiot, 120 godzin, 20 pkt. ECTS. 4. Przedmioty sprawnościowe: 2 przedmioty, łącznie 60 godzin, 4 pkt. ECTS. 5. Przedmioty specjalnościowe: najczęściej po 6 lub 7 przedmiotów w każdym module, łącznie po godzin 270 i po 37 pkt. ECTS.

Należą do nich translatorium, seminarium dyplomowe i przedmioty specjalnościowe. Przypada na nie 58 pkt. ECTS.

Konstrukcja planów i programów nauczania na studiach II stopnia na kierunku politologia tworzy warunki do elastycznej indywidualizacji procesu kształcenia, służą temu wybór specjalności od pierwszego semestru studiów oraz wybór translatorium oraz seminarium dyplomowego.

Program ten tworzy ramy, które spowodują, że absolwent kierunku politologia, obok wiedzy niezbędnej dla rozumienia i objaśniania złożoności współczesnego życia politycznego posiadać będzie umiejętności pozwalające mu na sprawne funkcjonowanie na rynku pracy,

które są efektami kształcenia ujętymi w programach. Proces kształcenia kładzie w tym kontekście szczególny nacisk na przyswojenie przez studenta umiejętności poszerzania wiedzy w pracy zawodowej, umiejętności pracy zespołowej oraz zdolności samodzielnego poszukiwania rozwiązań teoretycznych i praktycznych w warunkach dynamicznie ewoluującego życia politycznego. Zaproponowany program stanowi więc prawidłową sekwencję przedmiotów modułów dążącą do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Absolwent jest przygotowany do aktywności zawodowej w różnych działach administracji państwowej i samorządowej, zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Natomiast absolwent studiów II stopnia dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym zorientowanym na konkretną specjalność politologiczną. Posiada wiedzę, umiejętności i wyobraźnię zawodową stosowne do wymagań współczesnego rynku pracy i zachodzących w nim zmian. Kwalifikacje zawodowe absolwenta są budowane na gruncie etycznym, filozoficznym i prawnym tworząc trwałe wartości. Absolwent powinien zostać wyposażony w umiejętności prowadzenia badań, dostrzegania oraz samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych z zakresu wybranej specjalności. Jest przygotowany do działalności prospołecznej, samodoskonalenia oraz podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich).

Organizacja procesu kształcenia na kierunku politologia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla I i II stopnia opracowanego wg wymogów określonych w standardach kształcenia jest właściwa w kontekście zakładanych celów i może sprzyjać osiąganiu efektów kształcenia. Proces kształcenia zaprogramowany wg wymogów KRK jest zorganizowany poprawnie. Proces kształcenia jest poprawnie zorganizowany w świetle wymagań systemu ECTS.
Studenci obecni na spotkaniu z ZO ocenili, że realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Pytani o poszczególne efekty kształcenia wskazywali na konkretne przedmioty, których realizacja ma im pozwolić owe efekty osiągnąć. Zgodzili się również ze stwierdzeniem, że program kształcenia umożliwia im uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, co potwierdza analiza przedstawionych przez Uczelnię i Jednostkę dokumentów.
Czas trwania kształcenia, prawidłowość doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji należy ocenić pozytywnie. Podczas spotkania z ZO studenci podkreślili, że uwagi szczegółowe, dotyczące poszczególnych przedmiotów, zgłaszane są przez nich na bieżąco Władzom Wydziału, a zmiany, wynikające z tych uwag implementowane są bardzo szybko i w widoczny sposób. Taki mechanizm należy ocenić jako jednoznacznie pozytywny. Punktacja ECTS jest według studentów skonstruowana w sposób właściwy. Poszczególne przedmioty mają przypisaną właściwą liczbę punktów, odpowiadającą obciążeniu studentów.
Umożliwione przez Uczelnię formy indywidualizacji procesu kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych oraz studentów niepełnosprawnych należy ocenić pozytywnie. Opinia studentów o działaniach Uczelni i Jednostki w tym zakresie jest również pozytywna.

Zbyt słabo przebiegają działania umożliwiające indywidualizację procesu kształcenia. Studenci uzyskujący wysoką średnią ocen mogą ubiegać się o indywidualny plan studiów. Wydział stosuje właściwe rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia studentów uzdolnionych lub studentów niepełnosprawnych oferując, poza dostosowaniem bazy dydaktycznej, indywidualny program studiów oraz indywidualną organizację studiów dostosowując do ich możliwości percepcyjnych i ruchowych treści kształcenia i modyfikując formy zaliczeń na poszczególnych przedmiotach oraz indywidualną pracę naukową dla studentów utalentowanych. Dotyczy to zwłaszcza umożliwiania równoczesnego studiowania na dodatkowych specjalnościach lub kierunkach czy też wybór przedmiotów z innych kierunków, umożliwienie odbywania studiów za granicą (Erasmus Mundus). Studentom, którzy trwale lub czasowo nie mogą systematycznie uczestniczyć w zajęciach, daje się prawo do zmiany organizacji zajęć i ich zaliczenia w semestrze czy nawet w roku akademickim.

Uczelnia wprowadziła czytelny i przyjazny studentom system organizacji procesu dydaktycznego. Zarówno zajęcia w semestrach jak i organizacja sesji zaliczeniowej i egzaminacyjnej, konsultowane są z uczestnikami. Studenci mają jasność wymagań stawianych w poszczególnych formach edukacji i akceptują przyjęte w sylabusach warunki zaliczeń. Sprawdzane w czasie wizytacji godziny rozpoczynania i kończenia zajęć dydaktycznych pokrywają się założeniami harmonogramów. Także godziny dyżurów kadry dydaktycznej jak i pozostałe godziny kontaktowe realizowane były zgodnie z założeniami. Przeprowadzone hospitacje potwierdziły kompatybilność omawianych zagadnień z przyjętymi zapisanymi zasadami. Władze Uczelni powinny rozważyć celowość przygotowania spójnego programu kształcenia I stopnia na obu trybach nauczania według wymogów KRK, bez którego nie będzie możliwe prowadzenie rekrutacji na kierunku w przyszłości.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość

W ramach przeprowadzonej wizytacji dokonano oceny, czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Analizie poddano treści kierunkowych, modułowych i przedmiotowych efektów kształcenia, matrycy efektów i modułów kształcenia, programu studiów oraz sylabusów przedmiotów.
Zakładane efekty kształcenia, treści programów formy i metody zajęć dydaktycznych są spójne i wewnętrznie zgodne a ponadto wynikają z celów kształcenia oraz kierunku studiów.
Analiza sekwencja treści przedmiotów w modułach i semestrach jest prawidłowa i zapewnia ciągłość kształcenia na kierunku oraz postęp w indywidualnym rozwoju studenta. Moduły do wyboru pozwalają na specjalizację kształcenia w jego oferowanych formach. Stosowane metody dydaktyczne są charakterystyczne dla tradycji akademickiej są ułożone zgodnie z koherentnymi założeniami teleologicznymi.

Ocena końcowa 3 *kryterium ogólnego* – w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1. Program studiów na poziomie I stopnia opracowany jest zgodnie z wymogami opartymi na standardach kształcenia i może zapewnić osiągnięcie celów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.
Program studiów na poziomie II stopnia realizowany w cyklu kształcenia od roku akademickiego 2012/2013 opracowany jest w zasadzie zgodnie z wymogami prawa konstytuującego Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Sekwencja modułów i przedmiotów określona w planach i programie studiów jest prawidłowa i może sprzyjać osiąganiu zaprogramowanych efektów. Proces kształcenia zaprogramowany wg wymogów KRK jest poprawny. Z punktu widzenia studentów program kształcenia umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

2. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane formy i metody dydaktyczne tworzą w spójną całość Przyjęta punktacja ECTS jest zgodna z wymogami prawa w układzie przedmiotowym, semestralnym oraz dla całości programów kształcenia. Przedmiotowe treści kształcenia dobrano poprawnie, formy zajęć dydaktycznych są właściwe a metody kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu są adekwatne do poziomu kształcenia.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu

Obecnie Wydział Nauk Politycznych AH im. A. Gieysztora w Pułtusku zatrudnia do prowadzenia zajęć na kierunku nauki polityczne, na poziomie studiów I i II stopnia, łącznie 39 pracowników naukowo dydaktycznych (22 etatowych oraz 17 pracowników nieetatowych).

Hierarchiczna struktura kwalifikacji etatowych pracowników naukowo-dydaktycznych przedstawia się następująco: profesorów – 7, doktorów habilitowanych – 6, doktorów – 9.

Struktura kompetencji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na poziomie studiów I stopnia wg klasyfikacji nauk przedstawia się następująco: w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce – 2 dr. hab., 1 dr, w dyscyplinie pedagogika – 1 dr., w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo – 1 dr., w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie historia – 1 dr. hab., w dyscyplinie językoznawstwo – 1 dr., w obszarze nauk technicznych, w dziedzinie nauk technicznych, w dyscyplinie elektronika – 1 dr. oraz 2 mgr.

Struktura kompetencji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na poziomie studiów II stopnia wg klasyfikacji nauk przedstawia się następująco: w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce – 2 prof., 6

dr. hab., 5 dr, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie – 1 dr hab., 3 dr., w dyscyplinie socjologia – 1 prof., w dyscyplinie pedagogika – 1 dr., w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo – 2 dr., w dziedzinie nauk o zarządzaniu, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu – 1 dr, w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie historia – 3 prof., 2 dr. hab., 1 dr, w dyscyplinie językoznawstwo – 1 dr. oraz 3 mgr.

Pracownicy zatrudnieni na WNP spoza minimum kadrowego reprezentują następujące dyscypliny naukowe: nauki o polityce (3 dr. hab., 1 dr), historia (2 prof., 1 dr hab.), nauki o bezpieczeństwie (1 dr), prawo (1 dr), pedagogika (2 dr.), nauki o zarządzaniu (1 dr), językoznawstwo (1 dr., 1 mgr), elektronika (1 dr), archeologia (1 dr).

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych, struktura ich kwalifikacji, zarówno w hierarchii stopni i tytułów naukowych, jak i w zakresie klasyfikacji reprezentowanych nauk w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanych kierunkowych efektów kształcenia oraz szczegółowych efektów przedmiotowych, w ramach programu kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku nauki polityczne.

2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 5 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora, 6 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 13 ze stopniem naukowym doktora.
Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w § 15 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), tj.: „Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora” oraz § 13 pkt. 2, tj.: „Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademiccy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy” a także § 13 pkt. 3, tj.: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.
Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum

kadrowego spełniają warunki określone w art. 112 a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742).
W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.
Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe (17 pracowników naukowo-dydaktycznych), są adekwatne do zaprogramowanych efektów kształcenia na kierunku nauki polityczne na poziomie studiów I i II stopnia, w kontekście przyporządkowanych im dyscyplin naukowych oraz realizowanego programu kształcenia. Osoby zaliczone do minimum kadrowego mają dorobek naukowy w dyscyplinach: nauk o polityce (9), nauki o bezpieczeństwie (3), socjologia (1), prawo (1), historia (3). Dominacja w minimum kadrowym pracowników naukowo-dydaktycznych posiadających dorobek w dyscyplinie nauki o polityce stanowi gwarancję utrzymania tożsamości kierunku w dyscyplinie nauk politycznych. Przedstawiony skład minimum kadrowego nie jest w pełni zgodny z przypisaniem efektów kształcenia do dyscyplin naukowych: nauki o polityce, nauki o bezpieczeństwie, nauki o mediach, n. o polityce publicznej, socjologii, psychologii, n. o administracji, historii, filozofii, kulturoznawstwa, a także do obszaru nauk o kulturze fizycznej do dziedziny nauk o kulturze fizycznej. **Tak szerokie osadzenie efektów kształcenia nie znajduje uzasadnienia merytorycznego, ponadto powoduje brak przedstawiciela obszaru nauk o kulturze fizycznej.**
Zatrudnienie na Wydziale w obszarze pracowników zaliczanych do minimum kadrowego wykazuje znaczącą stabilność. W pierwszym dziesięcioleciu funkcjonowania Wydziału, czyli w latach 1995-2005 zostało zatrudnionych i pracuje do dnia dzisiejszego 2 pracowników. W kolejnym pięcioleciu na I etat zatrudniono 8 pracowników naukowo-dydaktycznych natomiast w ostatnich trzech latach 7. Podobna stabilność cechuje kadrę zatrudnianą w ramach innych umów cywilno-prawnych. Większość pracowników nieetatowych prowadzi zajęcia dydaktyczne co najmniej od kilkunastu lat.
Liczba osób stanowiących minimum kadrowe na kierunku politologia: 17 (stan na 01.10.2013 r.) Liczba studentów na kierunku politologia: 224 Relacje w ocenianej jednostce: 1:13. Obsada zajęć dydaktycznych ze wszystkich przedmiotów gwarantuje pełną zgodność obszarów wiedzy, dziedzin nauki i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych modułów specjalnościowych („zarządzanie bezpieczeństwem” oraz „marketing i reklama” na studiach stacjonarnych a także „administracja publiczna”, „zarządzanie bezpieczeństwem” i „polityka transportowa Unii Europejskiej” na studiach niestacjonarnych) oraz przedmiotów kształcenia ogólnego.
Uczelnia poprzez WKJK dokonuje diagnozy zgodności prowadzonych zajęć dydaktycznych z dorobkiem naukowym nauczyciela akademickiego decydując w ten sposób o przydziale zajęć dydaktycznych (Posiedzenie WKJK w dniu 10 lipca 2013). Dyskutowana także o wynikach ankietyzacji studenckiej uznając, że zgłoszone tam postulaty należy rozważyć i wcielić w życie.

3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą

Wydział Nauk Politycznych prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom naukowo-dydaktycznym oraz administracyjnym warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego. Aktualnie wśród pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych jest dwóch doktorów, którzy uzyskali stopień naukowy na tutejszym Wydziale. Trzech pracowników administracji wydziału jest absolwentami Uczelni (różnych kierunków), w tym dwóch jest absolwentami studiów podyplomowych „zarządzanie zasobami ludzkimi" prowadzonych na WNP.
Procedura doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku nauki polityczne oparta jest na analizie ofert składanych przez poszczególnych wykładowców. Oceny dokonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz rekomenduje Władzom Wydziału oraz Uczelni powierzenie poszczególnych zajęć konkretnym wykładowcom. Podstawowym kryterium oceny jest dotychczasowy dorobek naukowy nauczyciela akademickiego i jego zgodność z tematyką przedmiotu oraz posiadane doświadczenie dydaktyczne wykładowcy.
Wydział prowadzi rozwiniętą współpracę naukowo-dydaktyczną z uczelniami zagranicznymi oferując nauczycielom akademickim możliwość udziału w stażach i wymianie wykładowców, prowadzenie wykładów gościnnych i udział w konferencjach naukowych.
Władze Uczelni i Wydziału mają obecnie podpisane kilkanaście porozumień o współpracy z uczelniami zagranicznymi, z których najbardziej sukcesywne są podpisane z: Biszkeckim Uniwersytetem Humanistycznym im. K. Karasaeva w Biszkeku, Uniwersytetem im. Jarosława Mądrego w Nowogrodzie Wielkim, Państwowym Uniwersytetem Humanistycznym w Moskwie, Państwowym Uniwersytetem w Dniepropietrowsku, Rosyjskim Uniwersytetem Państwowym im. E. Kanta w Kaliningradzie, Moskiewską Wyższą Szkołą Ekonomiczną, Białoruskim Uniwersytetem Państwowym w Mińsku, Uniwersytetem Państwowym w Cahulu (Mołdowa). Rokrocznie 2-3 wykładowców WNP korzysta z możliwości uczestnictwa we wspólnych przedsięwzięciach naukowo-dydaktycznych.
Władze Uczelni oraz Wydziału NP widzą perspektywy rozwoju kierunku w dalszym rozwijaniu współpracy z uczelniami zagranicznymi, podejmowaniu wspólnych tematów badawczych oraz wymianie studentów. Obecne zainteresowanie problematyką politologiczną państw Europy Wschodniej wyraża się w kilkudziesięciu publikacjach o tematyce rosjoznawczej, przede wszystkim w postaci badań naukowych doktorantów oraz prac doktorskich.
Władze Uczelni oraz Wydziału NP skrupulatnie odniosły się do zaleceń oceny kierunku przeprowadzonej w 2007 roku. Wydział NP otrzymał wówczas ocenę pozytywną kierunku wraz z nielicznymi zaleceniami. Jedno z nich dotyczyło uzupełnienia minimum kadrowego we wskazanym zakresie co uczyniono niezwłocznie.

Spotkanie ZO z kadra akademicką potwierdziło opinie wyrażane przez studentów oraz władze uczelni w kwestiach związanych z kształceniem na ocenianym kierunku studiów. Pracownicy

pozytywnie wypowiadali się o Uczelni jako miejscu pracy, dostrzegali jednakże silne uwarunkowania demograficzne na ciągłość kształcenia na tym kierunku studiów czy szerzej w obszarze nauk społecznych.

Ocena końcowa 4 *kryterium ogólnego: w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

Jednostka zapewnia kadrę do potrzeb dydaktycznych, naukowych. Polityka kadrowa gwarantuje jej stabilność zatrudnienia i warunki rozwoju. Uczelnia posiada właściwie skonstruowane minimum kadrowe. Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. **Zachodzi jednak potrzeba modyfikacji składu minimum kadrowego lub zrezygnowania przypisania kierunku do obszaru nauk medycznych**
i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej.
2. Infrastruktura dydaktyczna zapewnia właściwą realizację celów edukacyjnych.
3.Prowadzona polityka finansowa przez Uczelnię zapewnia rozwój naukowy pracowników.

5.Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wizytowana Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wydział NP mieści się w Centrum Akademickim nr 1 przy ul. Spacerowej 7. W dyspozycji Wydziału jest: 12 sal wykładowych, wyposażonych w nagłośnienie, 12 sal ćwiczeniowych, 2 pracownie komputerowe (16 i 20 stanowisk), 3 pomieszczenia na potrzeby zakładów i pracowni, 7 pomieszczeń dziekanatu i sekcji ds. studenckich, 2 gabinety dziekańskie, 2 pokoje wykładowców. Do dyspozycji wykładowców pozostają m. in.: tablice multimedialne, rzutniki pisma, rzutniki slajdów, telewizory, magnetowidy, odtwarzacze CD i magnetofony, rzutniki multimedialne, komputery.
Studenci mają zapewniony dostęp do komputerów w pracowniach, na korytarzach Uczelni oraz w bibliotece wydziałowej i głównej. Komputery posiadają stały dostęp do sieci, oprogramowanie typu (COREL, SPSS), katalog WWW oraz nieograniczony dostęp do studenckiej poczty elektronicznej. Dla potrzeb studentów udostępniony został system informacji o studiach CAMBRIDGE, za pomocą którego studenci sami mogą "zarządzać" własnym tokiem studiów, kontrolować oceny, zapisywać się na przedmioty oraz przeglądać ogłoszenia wydziałowe, ponadto oferuje studentom łatwiejszy kontakt z dziekanatem, wykładowcą lub promotorem. W Uczelni montowana jest również platforma e-learningowa "Wirtualne Klasy". Platforma ułatwi studentom niepełnosprawnym dostęp do materiałów dydaktycznych, kontakt z prowadzącym zajęcia bez konieczności wychodzenia z domu, umożliwi nagranie i odsłuchanie wykładu oraz zaliczenie części materiału.
Uczelnia dysponuje bogatym księgozbiorem w nowoczesnej i funkcjonalnej Bibliotece Uczelnianej, którą tworzą Biblioteka Główna im. Andrzeja Bartnickiego i Biblioteka

Wydziałów Nauk Politycznych i Socjologii. Dla potrzeb studentów niepełnosprawnych wejścia do budynku zaopatrzone zostały w podjazdy, biblioteka udostępnia specjalistyczne stanowiska do pracy i nauki. Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 145 tys. wol. i jednostek bibliotecznych. Obok wydawnictw krajowych, w zbiorach znajdują się również publikacje obcojęzyczne. Biblioteka prenumeruje 167 tytułów czasopism polskich oraz 15 tytułów zagranicznych. Biblioteka Główna posiada 3 czytelnie: - ogólną, profesorską oraz multimedialną. Biblioteka usytuowana jest na parterze budynku Centrum Akademickiego I, co ułatwia dostęp do jej pomieszczeń również osobom niepełnosprawnym ruchowo.

W ramach realizacji przedmiotów na kierunku politologia zajęcia dydaktyczne prowadzone są w budynkach uczelni i Wydziału, zajęcia praktyczne w pracowniach marketingowych, w studiu telewizyjnym, radiowym i prasowym oraz w pracowniach językowych i komputerowych. Analiza umów zawartych przez Wydział i Uczelnię z instytucjami zewnętrznymi wskazuje na prawidłowy dobór miejsc odbywania praktyk przez studentów kierunku politologia i pozwala osiągać efekty z zakresu kompetencji społecznych.

Według opinii studentów – prezentowanych podczas spotkania z ZO – stan infrastruktury dydaktycznej jest w chwili obecnej w pełni satysfakcjonujący. Jedyną uwagą, jaką zgłosili studenci w tej mierze był postulat wprowadzenia sieci wi-fi na terenie Uczelni. Funkcjonowanie Biblioteki Wydziałowej zdaniem studentów należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. System wypożyczania książek jest przejrzysty i prosty. Godziny otwarcia Biblioteki są odpowiednie. W przeważającej większości w Bibliotece znajdują się książki wskazywane przez prowadzących zajęcia w sylabusach. Istnieje możliwość zakupu przez Bibliotekę brakujących książek – prośby studentów w tej mierze spełniane są bez zbędnej zwłoki.

Ocena końcowa 5 *kryterium ogólnego:* w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryterium szczegółowego*.

Jednostka zapewnia dobrą bazę materialną (lokalową i rzeczową, w tym elektroniczną), służącą realizacji procesu kształcenia, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Studenci i pracownicy mają dostęp do niezbędnej infrastruktury, sale wyposażone są w nowoczesny sprzęt. Analizując dostępność do literatury przedmiotowej oraz baz danych, a także wyposażenie pracowni i pokojów pracowniczych w niezbędny sprzęt elektroniczny, należy uznać, iż taka infrastruktura i zasoby źródłowe w pełni umożliwiają prowadzenie badań naukowych. Baza zabezpiecza również w pełni potrzeby osób niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Należy podkreślić, że rezultaty prowadzonych na uczelni badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia, na kierunkach o profilu ogólnoakademickim. Uczelnia stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia

wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej. Przegląd tematów zadań badawczych realizowanych przez pracowników naukowych Wydziału pozwala dostrzec sześć obszarów badawczych, które są też mocno powiązane z treścią pracy dydaktycznej:

1. Badania dotyczące procesów transformacji w państwach postkomunistycznych. Od połowy 2006 roku istnieje zespół badawczy zajmujący się problematyką przekształceń polityczno – gospodarczo - społecznych po upadku komunizmu. Jego kształtowanie i rozwój wiązało się z powstawaniem w WNP studium doktoranckiego, którego studenci byli zainteresowani problematyką transformacji postkomunistycznej (zwłaszcza w Polsce).

Efektem prac zespołu pracującego pod kierownictwem samodzielnego pracownika nauki było zorganizowanie w Pułtusku międzynarodowej konferencji. W sumie wygłoszono 24 referaty a opublikowano 20 w pracy zbiorowej *Transformacje systemowe w Polsce i krajach postkomunistycznych. Studia i rozprawy*, Pułtusk 2006.

Zakład Badań Procesów Transformacji współorganizował w Pułtusku 3 konferencje międzynarodowe poświęcone problematyce transformacji postkomunistycznej: 7-8.10.2008, 7-8.10.2009, 5-6.12.2011. Z wygłoszonych tam referatów i powstałych na ich podstawie artykułów opublikowano jak dotąd 2 książki: *Transformacje systemowe w Polsce i krajach postkomunistycznych. Studia i rozprawy II*, Pułtusk 2008; Transformacje *systemowe w Polsce i w krajach postkomunistycznych*, Pułtusk 2010. Efektem 4-tej konferencji uczyniono tom *Szkice i studia z socjologii polityki.*

2. Historia polityczna Europy wschodniej i zachodniej – ten kierunek badań dokumentują zwłaszcza publikacje samodzielnych pracowników nauki specjalizujących się w najnowszej historii politycznej. W ramach tego kierunku badań podejmowane są m. in. następujące tematy:

a. *Polacy na Wschodzie* – udział w referatach w latach 1995-2006 na KUL (Polacy w Rosji, Ukrainie, Gruzji, Armenii, Azerbejdżanie, Estonii, Mołdawii). Badania zakończone publikacjami w drukach zwartych.

b. *Bałkany w procesie transformacji po'89.* Konflikty narodowo-państwowe, etniczne, religijne. Sylwetki polityków bałkańskich. Agresja NATO i UE; dążenia i szanse przyjęcia do tych struktur. Badania zakończone 3 publikacjami, artykułami, referatami na konferencjach (Sofia, maj 2013) oraz „Rok 1948 na Bałkanach" (UW, grudzień 2013)

c. *Rozwój państw niemieckich po II wojnie światowej, zjednoczenia Niemiec i jego konsekwencje;* W nurcie tym obecny jest wątek efektywności politycznej i ekonomicznej byłych państw niemieckich. Wśród badanych tematów znajduje się m.in. *Polski październik 1956* w postrzeganiu polsko-niemieckich komunistów. Jest on uznawany za początek erozji systemu komunistycznego w Europie Środkowo-Wschodniej.

3. Problematyka pozamilitarnego bezpieczeństwa państwa znajduje odbicie m. in. w pracach kilku osób, a pośród konkretnych tematów i efektów badawczych z tego zakresu można wymienić następujące:

Pozamilitarne zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski na przełomie XX i XXI wieku – badania, konferencja naukowa (międzynarodowa) w marcu 2012 roku;

Wojsko Polskie w działaniach pokojowych po II wojnie światowej – badania, konferencja naukowa (kwiecień 2013);

Pokłosiem tychże konferencji są publikacje naukowe.

4. Badanie sensu i złożoności podstawowych kategorii politycznych. Owocem takich badań jest praca pt. „Tyrania złudzeń. Studia z filozofii polityki", wydana w prestiżowej serii „Spectrum" wydawnictwa Muza (Warszawa 2009).

5. Piąty obszar badań realizowanych w Wydziale Nauk Politycznych dotyczy wiedzy o współczesnej Rosji.

W ramach zakładu nauk o bezpieczeństwie powołano zespół badawczy zajmujący się problematyką społeczno-polityczną, gospodarczą i militarną współczesnej Rosji. W skład zespołu wchodzili m. in. doktoranci WNP piszący prace doktorskie obejmujące ww. obszary tematyczne. W latach 2009-2013 opracowano na ten te mat sześć monografii.

Jednocześnie na WNP zaczęto wydawać zeszyt naukowy – debiuty naukowe „Od konfliktów ku stabilizacji", w której uczestnicy seminarium doktorskiego zamieszczali swoje publikacje dotyczące problematyki współczesnej Rosji. Dotychczas wydano trzy tomy, aktualnie w przygotowaniu jest tom IV.

6. Kolejnym, szóstym obszarem badawczym są publikacje z zakresu dziejów polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, ludowego oraz myśli politycznej.

Prowadzone na wizytowanym Wydziale badania służą wypracowaniu nowych kierunków poszukiwań naukowych i są wykorzystywane dla inicjowania zainteresowań poznawczych studentów wyrażających się m.in. podejmowaniem nowej oryginalnej tematyki prac dyplomowych. Ugruntowanie i rozwinięcie efektów prowadzonych na wydziale prac badawczych może sprzyjać poszerzeniu oferty dydaktycznej o nowe moduły specjalnościowe.

Studenci uczestniczą i wspierają Jednostkę w organizowanych przez nią konferencjach naukowych. Udział ten jest jednak incydentalny i nie ma charakteru systemowego. Brak jest jednak wykazanych działań włączających studentów w prace badawcze nauczycieli akademickich, by studenci mogli czerpać jeszcze bardziej z ich doświadczenia i obserwować ich proces badawczy.

Ocena końcowa 6 *kryterium ogólnego:* w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryterium szczegółowego*

Analiza dorobku pracowników i jego powiązania z procesem kształcenia na kierunku wskazuje na właściwe ukierunkowanie badań i aktywności publikacyjnej. Należy jedynie

zintensyfikować starania o wydawanie tekstów artykułowych w czasopismach z list ministerialnych. Jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych, a także podejmowania pierwszych prób publikacyjnych. Zasadnym jest jednakże uczynienie wspieranie studentów bardziej regularnym i systemowym. Jednostka umożliwia studentom dodatkowy rozwój naukowy poprzez umożliwienie im udziału w specjalnych projektach. Brak jest w chwili obecnej systemowego włączenia studentów w pracę badawczą ich nauczycieli.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów

Przedstawione przez Jednostkę zasady rekrutacji na wizytowany kierunek należy ocenić pozytywnie. Kandydaci mają zapewnioną równość szans podczas procesu rekrutacyjnego.
Zasady i procedury rekrutacji umożliwiają właściwą selekcję kandydatów na wizytowany kierunek.

2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen

Studenci pozytywnie oceniają system oceny osiągnięć studentów, funkcjonujący w Akademii. Skalę ocen określili jako przejrzystą i właściwie skonstruowaną. System zorientowany jest w sposób właściwy na proces uczenia się, co jest możliwe dzięki procesowi kształcenia na kierunku, odbywającemu się głównie podczas zjazdów, gdzie nauczyciele i studenci znajdują się ze sobą w stałym kontakcie. Wymagania obowiązujące na zaliczeniach i podczas egzaminów są podawane do informacji studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Obecni na spotkaniu z ZO ocenili informację w tym zakresie jako pełną, przejrzystą i właściwą. Studenci na początku każdego semestru poznają formę zaliczenia przedmiotów i wymagania ich dotyczące. Wymagania te są konsekwentnie realizowane podczas procesu kształcenia. Egzaminy sprawdzają nie tylko wiedzę, ale wszystkie efekty kształcenia, również w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych oraz umożliwiają ich weryfikację. Studenci znają swoje prawa w zakresie poprawiania egzaminów oraz egzaminu komisyjnego. Z przedstawionych dokumentów, a także opinii studentów wynika, że system oceny osiągnięć studentów posiada standardowe wymagania, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Studenci wizytowanego kierunku praktycznie nie uczestniczą w procesie wymiany międzynarodowej, mimo stworzonych przez Uczelnię możliwości. Wiąże się to ze specyfiką dominującej, niestacjonarnej formy studiów. Studenci obecni na spotkaniu wypowiadali się bardzo pozytywnie o możliwościach oferowanych przez Uczelnię w zakresie mobilności.

Jako powód braku udziału w programach wymiany podali niestacjonarną formę studiów. Brak jest odnotowanej wymiany w zakresie wymiany krajowej. Należy zasugerować Uczelni możliwość podjęcia działań w tym zakresie. W związku ze znikomym korzystaniem przez studentów z oferty Uczelni w zakresie programów wymiany, wpływ wymiany międzynarodowej na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia należy określić jako niewielki. Sugeruje się Jednostce podjęcie działań mających na celu aktywizację i zwiększenie udziału studentów w wymianie.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiąganiu założonych efektów kształcenia

System opieki naukowej i dydaktycznej oceniany jest przez studentów wysoko. Prowadzący zajęcia są dostępni we właściwym wymiarze poza zajęciami dydaktycznymi, istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego i za pomocą poczty elektronicznej. Studenci podkreślają, że ich relacje z nauczycielami układają się bardzo dobrze: doceniają to, iż zawsze mogą liczyć na ich życzliwość i pomoc. Jednocześnie podkreślają wysokie kwalifikacje kadry uczącej na wizytowanym kierunku. Dobór promotorów i tematów prac dyplomowych przebiega w sposób właściwy, z uwzględnieniem potrzeb i uwag studentów. Studenci doceniają indywidualne podejście wykładowców oraz możliwość wpływu na formę zajęć i wybór konkretnych obszarów zainteresowań. Przepływ informacji pomiędzy studentami a kadrą i administracją jednostki i Uczelni należy uznać za właściwy, według studentów w chwili obecnej działa on bez zarzutu. Obsługa administracyjna studentów wizytowanego kierunku jest przez nich oceniana bardzo wysoko: osoby pracujące w Dziekanacie określają jako życzliwe i kompetentne. Nie prowadzi się w chwili obecnej kształcenia na odległość. Sylabusy zajęć są dostępne dla studentów, informacje w nich zawarte są z punktu widzenia procesu uczenia się właściwe i kompletne. Zalecane materiały dydaktyczne są przydatne do realizowanych treści kształcenia. Ich przydatność pod względem celów i efektów kształcenia należy ocenić jako wysoką, czego dowodzi fakt znajomości systemu KRK wśród studentów. Ocena mechanizmów motywowania studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia jest w tej chwili niemożliwa, mechanizmy takie w chwili obecnej są w trakcie przygotowywania. Uczelnia przedstawiła dokumenty traktujące o podziale procentowym stypendiów na stypendia o charakterze socjalnym i naukowym. Spełniony jest ustawowy wymóg, określony w artykule 174 ust. 4, przyznania na stypendia rektora nie więcej niż 40% przeznaczonych na stypendia rektora, stypendia socjalne i zapomogi. W Akademii we właściwy sposób przebiega procedura przyznawania świadczeń pomocy materialnej. Uczelnia prowadzi system informowania studentów o decyzjach stypendialnych za pomocą decyzji administracyjnych. Decyzje te są skonstruowane i przekazywane w sposób właściwy. Regulamin pomocy materialnej jest skonstruowany w sposób właściwy z wyjątkiem jednego zapisu, który jest sprzeczny z Ustawą. § 7 pkt 1 głosi, iż stypendia w ramach Funduszu Pomocy Materialnej, przyznają dziekan i rektor. Taki zapis uniemożliwia Samorządowi Studenckiemu złożenie wniosku o przekazanie uprawnień komisjom stypendialnym (art. 174 pkt 4 Ustawy). Należy przy tym jednoznacznie ocenić, że zapis ten znalazł się w Regulaminie z racji niekorzystania

przez Samorząd z takiej możliwości w ostatnich latach i jest wynikiem legislacyjnej nieuwagi, a nie specjalnego działania Uczelni czy Samorządu. Jednak pomimo braku dotychczasowego korzystania z prawa wnioskowania przez Samorząd, Regulamin nie powinien uniemożliwiać tego w przyszłości. Studenci są w pełni zaznajomieni z obowiązującym w uczelni systemem pomocy materialnej. Pytani o źródło wiedzy, wskazali stronę internetową, na której znajdują potrzebne informacje. Wydział wspiera rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów poprzez stworzenie właściwych warunków do funkcjonowania Samorządu Studentów. Przedstawiciele studentów wizytowanego kierunku zasiadają w Radzie Wydziału Nauk Politycznych i stanowią 20% składu Rady (art. 67 ust. 4 Ustawy). Jako jednoznacznie pozytywne należy ocenić rozwiązanie, które zachęca studentów do działalności w Samorządzie: najaktywniejsi przedstawiciele studentów mogą liczyć na obniżki w czesnym. Studenci obecni na spotkaniu z ZO wypowiadali się w sposób pochlebny o systemie opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej. Podkreślają znakomity kontakt z nauczycielami i Władzami Wydziału. Wśród zalet studiowania na Uniwersytecie podają doskonałą atmosferę, osoby nauczycieli i możliwość własnego rozwoju, opartego na kreatywności i braku schematycznego myślenia.

Ocena końcowa 7 *kryterium ogólnego* – w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Zasady i procedury rekrutacji, jak i proces selekcji z punktu widzenia praw kandydatów skonstruowane są w sposób właściwy. Na obecnym etapie rozwoju kierunku, przyjęcie na studia miało miejsce tylko na drugim stopniu, na pierwszym poziomie kształcenia prowadzony jest tylko trzeci, ostatni rocznik.
2) System oceny osiągnięć studentów skonstruowany jest w sposób właściwy, niebudzący żadnych zastrzeżeń w opinii ZO oraz studentów.
3) Warunki stworzone przez Uczelnię w zakresie wymiany międzynarodowej należy ocenić jako dobre. Należy jedynie wzmocnić działania mające na celu zwiększenie udziału studentów kierunku w wymianie oraz umożliwić wymianę krajową.
4) System opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej skonstruowany jest w sposób właściwy i sprzyja odpowiedniemu rozwojowi studentów. Jedyną rzeczą wymagającą zmiany, jest jeden zapis Regulaminu Pomocy Materialnej, niezgodny z Ustawą.

8.Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów

1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów

Działania Wydziału Nauk Politycznych AH w obszarze zarządzania jakością kształcenia wynikają z ładu organizacyjno-prawnego zbudowanego Uchwałą nr 8/2012 Senatu AH w

sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uchwała nr 13 z 24.09.2012 powołuje skład WKJK w postaci 6 osób, w tym samodzielnego pracownika naukowego, osób ze stopniem naukowym doktora, oraz dwóch studentów. Przyjęto ponadto harmonogram pracy na rok 2012/2013.
Uczelnia działania projakościowe upatruje w każdym etapie procesu dydaktycznego oraz w obszarze działalności i w odniesieniu do wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces kształcenia, w prowadzenie zajęć czy badania naukowe.
Struktura SZJK obejmuje poziom Uczelni i Wydziału:

a. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (osoby funkcyjne, koordynator ds. KRK, przedstawiciele WKJK, przedstawiciel CNJO, przedstawiciel studentów)
b. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (osoby funkcyjne, nauczyciele akademiccy, studenci);
c. Komisja ds. Jakości Kształcenia CNJO.

Rada Wydziału Nauk Politycznych powołała Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia.
Celem WSZJK są:

b. planowanie, organizowanie i realizowanie procesu dydaktycznego;
c. monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia;
d. działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji nauczycieli akademickich;
e. gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat jakości kształcenia.

Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje:

a. politykę i procedury zapewnienia jakości kształcenia;
b. zatwierdzanie i przeglądy programów kształcenia;
c. przeprowadzanie badań ankietowych dot. procesu kształcenia;
d. zapewnienia jakości pracy kadry akademickiej;
e. monitorowanie zasobów do nauki oraz środków wsparcia studentów;
f. stosowanie systemu informacyjnego i publikowanie informacji.

Uchwała określa zadania komisji uczelnianej i wydziałowej, komisja uczelniana opracowuje wewnętrzne aktywne prawem, projekty ankiet, procedur badań ankietowych, opracowuje i kontroluje procedury kontroli jakości kształcenia, analizuje wyniki pomiaru jakości kształcenia oraz gromadzi i udostępnia informacje.
Do zadań komisji wydziałowej należą: zapewnienie jakości pracy kadry akademickiej, przeprowadzanie badań ankietowych procesu kształcenia, ocena planów i programów studiów, inicjowanie okresowych spotkań władz wydziału ze studentami, formy wsparcia studentów, analiza wyników oceny jakości kształcenia na Wydziale, stosowanie systemu informacyjnego praz publikowanie informacji dot. jakości kształcenia.
Do zadań CNJO należy specyfika oceny jakości kształcenia w odniesieniu do nauczania językowego.

Wybrane obowiązki Wydziałowego Koordynatora KRK:

1. koordynowanie procesu wdrażania reformy szkolnictwa wyższego w Akademii;
2. reprezentowanie Wydziału w Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
3. udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
4. udział w pracach organizacyjnych Wydziału.

WKJK składa się 6 członków, w tym przedstawiciela władz dziekańskich, nauczyciela akademickiego, wydziałowego koordynatora ds. KRK, studentów. Za realizację zadań wynikających z WSZJK odpowiedzialność ponosi Dziekan Wydziału, a na poziomie uczelni Rektor i Senat. Władze AH wspomagają się w wykonywaniu obowiązków stosowni prodziekani i prorektorzy. WZJK pracuje zgodnie z harmonogramem przewidzianym dla semestru zimowego i letniego. Wyznaczone w nim zadania w zakresie wskazanych powyżej kompetencjach.

Procedury weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia:

a. opis procedur określania efektów kształcenia oraz monitorowania ich realizacji;
b. opis sposobów potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia, w tym:
    a. system oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych;
    b. system weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk/stażu,
c. system sprawdzania końcowych efektów (proces dyplomowania), oraz system monitorowania karier zawodowych absolwentów;
d. opis procedur zapewniających publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji;
e. opis systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia oraz oceny trafności i skuteczności przyjętych rozwiązań.

W procesie zarządzania jakością kształcenia na kierunku biorą udział: władze Wydziału, pełnomocnik dziekana ds. dydaktycznych, kadra akademicka poprzez bezpośredni udział w procesie kształcenia, a także przez udział w odpowiednich Komisjach oraz w Radzie Wydziału, studenci w WKJK oraz w Radzie Wydziału.

Wydział zapewnia studentom dostęp do efektów kształcenia oraz wyników procesu kształcenia. Efekty kształcenia są przybliżane studentom poprzez zapoznawanie się w lekturą sylabusów oraz informowanie o ich zawartości na początkowych zajęciach. Informacja o organizacji roku akademickiego upubliczniana jest na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej.

Jednostka dokonuje oceny pracowników naukowych poprzez Sprawozdanie z pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej za dany rok akademicki (Załącznik. Sprawozdanie z pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej za dany rok akademicki)

Wydział przygotował procedury oraz dokumentację potwierdzającą wdrażanie działań projakościowych, względnie zabezpieczających proces nauczania od strony reżimu jakości nauczania: sylabus w języku rosyjskim przewidziany do kształcenia w ramach projektu podwójnego dyplomu, warunki dyplomowania dla promotorów rosyjskojęzycznych, notka informacyjna z wizyty roboczej w AH i podjętych ustaleń z władzami Wydziału Nauk

Politycznych w sprawie nauczania „podwójnym dyplomem" sprawozdanie z realizacji umowy Erasmus Mundus w okresie 2011 – 2012 i prowadzonych badań naukowych, sprawozdanie z działalności naukowej w ramach grantu doktoranckiego, publikacja książkowa w Serii Społeczeństwo i Polityka będąca pokłosiem realizacji umowy bilateralnej.

Na posiedzeniach Rady Wydziału podejmowane są kwestie związane z: procesem kształcenia, przewodami doktorskimi, modyfikowaniu efektów kształcenia, uchwalaniu efektów kształcenia na studiach podyplomowych, dyskusja i uchwalaniu Misji i strategii rozwoju Wydziału Nauk Politycznych, wprowadzaniu zmian do programów studiów licencjackich i magisterskich na kierunku politologia, upoważnieniu adiunktów do prowadzenia seminariów licencjackich, powołaniu Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia, powołaniem Środowiskowej Komisji Konsultacyjnej (Załącznik. Posiedzenia Rady Wydziału Nauk Politycznych).

Wydział przeprowadził Ankietę oceny zajęć na kierunku politologia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych za rok 2011/2012 oraz 2012/2013. Cechą ankiet jest wysoka responsywność, w tj. w 2011/12 ankieta została wypełniona przez 198 studentów, wypowiadali się na pytania zamknięte i otwarte. Uczelnia rozprowadzając analizę sporządziła raport i wizualizację odnoszącą się do każdego prowadzącego kurs. *Syntetyczna ocena ankietyzacji pracowników naukowych przez studentów kierunku politologia I i II stopnia przeprowadzonych na WNP AH w roku akademickim 2011/2012* wskazuje kulka wniosków oraz zaleceń dotyczących: zwiększonego posiłkowania się pomocami naukowymi przy prowadzeniu zajęć, by nie przeprowadzać ankiet ewaluacyjnych na niereprezentatywnych grupach, by wyodrębniania pulę pytań dla zajęć wykładowych i konwersatoryjnych oraz poddano pod rozwagę wprowadzenie obowiązku wypełniania ankiet przez studentów.

Okazano ankietę ewaluacyjną odnoszącą się do pracowników administracyjnych, bazuje ona na 14 pytaniach oraz poszukuje podpowiedzi na optymalizację pracy dziekanatu. Udzielone odpowiedzi rzeczywiście mogą się okazać taką podpowiedzią.

Wydziałowa KJK podejmowała temat hospitacji zajęć dydaktycznych, przydziału zajęć dydaktycznych oraz seminariów dyplomowych w roku akademickim 2013/2014, by stosować kryterium zgodności dorobku naukowego i tematyki zajęć seminaryjnych (09.06.2013); ankiet ewaluacyjnych, przyznawania IPSiPK, zapoznała się z raportem badania losów absolwentów (10.07.2013), dyskutowała o konstrukcji i zawartości sylabusów (09.03.2013), ankietyzacja studentów (27.04.2013), harmonogramie pracy pionu zarządzania jakością kształcenia (19.11.2012)

Wydział przeprowadza analizę sylabusów opracowanych do zajęć na kierunku politologia na Wydziale Nauk Politycznych wg wymogów KRK, przyjmując za podstawę kryteria stosowane przez PKA i sformułowano następujące uwagi:

a. w przedstawionych sylabusach brak jest rozkładu punktów ECTS z uwzględnieniem poszczególnych form pracy studenta;

b. metody oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszą się przede wszystkim do formy zaliczenia przedmiotu przy braku przypisania efektom kształcenia adresowanych dla nich form ewaluacji;
c. brak jest możliwości oceny, który efekt kształcenia został osiągnięty i na jakim poziomie oraz brak możliwości wyznaczenia wag dla poszczególnych osiągniętych efektów w ocenie końcowej;
d. uchybienia w opracowaniu wybranych efektów modułowych, w tym ich powtarzanie;

Struktura zarządzania jakością kształcenia oraz procesem nauczania na Wydziale i względem ocenianego kierunku studiów jest właściwa z punktu widzenia rozdziału kompetencji i przyjętych procedur. Wydział w sposób systematyczny i w miarę kompleksowy przeprowadza ocenę i analizę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Jednocześnie diagnozuje efektywność swego funkcjonowania, co pozwala orzec o jego względnej efektywności. System oceny skuteczności WSZJK w diagnozowaniu słabych stron jest szczególnie widoczny w odniesieniu narządzi pomiaru jakości kształcenia oraz wybranych metod i narządzi dydaktycznych, w mniejszym natomiast względem pomiaru realizacji programów studiów i efektów kształcenia etapowych i końcowych.

Podczas ostatniej oceny jakości kształcenia PKA sformułowała zalecenia ponownej redakcji wzoru sylabusu, opracowanie metodyki ewaluacji efektów kształcenia oraz szkolenia pracowników dydaktycznych.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

W proces zarządzania jakością zostali włączeni przedstawiciele pracodawców poprzez udział w Środowiskowej Radzie Konsultacyjnej na podstawie Uchwały Rady WNP z dnia 24 września 2012 roku. Członkowie Rady otrzymali stosowne powołania. Skupia ona 17 osób, reprezentujących przedsiębiorstwa publiczne i prywatne, jednostki samorządu terytorialnego, doradców instytucji państwowych, pracowników urzędów różnego szczebla. Do kompetencji ŚRK należy opiniowanie efektów kształcenia, propozycji zmian programowych, wypowiadanie się w sprawie organizacji zajęć, w tym praktyk studenckich, inicjowanie przedsięwzięć mieszczących w zakresie kompetencji szkoły wyższej.

WKJK zapoznała się raportem z badania losów absolwentów AH przeprowadzonego w roku akademickim w 2012/2013 roku. Raport Badanie karier zawodowych absolwentów Akademii Humanistycznej (2013 rok) jest dobrym źródłem informacji o położeniu rynkowym byłych studentów. Zdecydowana większość z nich stwierdziła, że studia pomogły odnaleźć się na rynku pracy. Analiza zawiera także sugestie modyfikacji metodologii badania, a także zalecenie promowania oferty edukacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem zawodów, które można wykonywać po ukończeniu studiów. Sformułowano zalecenie dla nauczycieli akademickich, by zobligować ich do względnie wysokich kryteriów oceniania. Zalecono ponadto większą aktywność Biura Karier. Stwierdzono, że raport w niewystarczającym

stopniu uwzględnia związek kierunku pomiędzy losami zawodowymi absolwentów a jakością kształcenia kierunkowego. Wypowiedziano się za zmianą struktury ankiety ewaluacyjnej oraz szerszym uwzględnieniem opinii interesariuszy przy ustalaniu koncepcji kształcenia i narzędzi ich pomiaru. Prezentowana refleksja nad dotychczasowym stanem oceny jakości kształcenia oraz funkcjonowania SZJK pozwalają stwierdzić, że Wydział wykazuje właściwe zadania zmierzające do zapewnienia diagnozy jakości kształcenia. Pod tym względem system jest efektywny, gdyż rozpoznaje słabe strony narzędzi dydaktycznych i pomiaru efektywności dydaktycznej. Pozwala także stwierdzić przydatność podejmowanych działań do badania zgodności programu kształcenia, metod realizacji z założonymi efektami kształcenia.

Studenci zasiadają w ciałach działających w obszarze zarządzania jakością kształcenia i wykazują się tam stosowną aktywnością.
Wydział podlegał już drugiej ocenie jakości kształcenia na kierunku politologia, pierwsza ocena została przeprowadzona w roku 2007, wówczas Zespół Oceniający Państwowej Komisji Akredytacyjnej sformułował uwagi i zalecenia w odniesieniu do kryterium związanego z realizacją programu kształcenia, wymiany studenckiej krajowej i zagranicznej, minimum kadrowego, zasad rekrutacji, sylwetki absolwenta, praktyk studenckich i systemu oceny.
Udział studentów wizytowanego kierunku w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy określić jako znaczący. Jeśli chodzi o udział w gremiach zajmujących się jakością kształcenia, studenci są reprezentowani w sposób właściwy zarówno na poziomie Uczelni, jak i na poziomie Jednostki. Podstawowym badaniem opinii studentów jest ankieta oceny zajęć. Przedstawioną procedurę ankietyzacji zajęć dydaktycznych należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Ankietyzacja zajęć dydaktycznych ma charakter cykliczny i powszechny. Studenci uczestniczą w badaniu po każdym semestrze zajęć. Ankieta ma formę audytoryjną – na ostatnich zajęciach studenci wypełniają papierowy kwestionariusz. Wyniki badań są opisywane i analizowane. Po każdej edycji badań sporządzany jest raport, którego konstrukcja nie budzi zastrzeżeń. Jedynym brakiem wydaje się być nieodnotowywanie odpowiedzi z pytań otwartych lub brak informacji o nieudzieleniu przez studentów odpowiedzi na te pytania. Konstrukcja kwestionariusza ankiety jest prawidłowa i nie budzi zastrzeżeń. Składa się ona z siedmiu pytań otwartych i dwóch zamkniętych oraz przestrzeni na dodatkowe uwagi studenta. Co warte podkreślenia, kwestionariusz nie zawiera żadnych dodatkowych pytań o płeć badanego czy jego frekwencje na zajęciach. Jest to zgodne z „dobrymi praktykami" w zakresie ankietyzacji i taką sytuację należy ocenić pozytywnie.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+

kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+, pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia;
+/-, budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia;
-, nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 8 *kryterium ogólnego – w pełni*
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Jednostka wypracowała właściwą strukturę zarządzania kształcenia na kierunku studiów, w ramach działań WSZJK oceny stopnia osiągnięcia etapowych efektów kształcenia, a wyniki tej oceny stanowią podstawę modernizacji programu kształcenia, metod dydaktycznych oraz weryfikacji efektywności nauczania. Nie poddaje się natomiast tak szczegółowej analizie prac dyplomowych, co ma się stać normą w najbliższym czasie. System działa efektywnie względem sfery edukacyjno - badawczej oraz siebie samego.
2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Studenci Jednostki są właściwie reprezentowani w gremiach WZJK i mają wpływ na jego konstrukcję i ewaluację. Ankietyzacja zajęć dydaktycznych przeprowadzana jest w sposób prawidłowy i nie budzący zastrzeżeń.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Lp	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		+			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
3	program studiów		+			
4	zasoby kadrowe		+			
5	infrastruktura dydaktyczna		+			
6	prowadzenie badań naukowych		+			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		+			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań

Jednostka zapewnia studentom możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia, przyczynia się także do rozwoju kadrowego oraz naukowego nauczycieli akademickich. Największym problemem Uczelni wydaje się zapewnienie stabilnej rekrutacji, która powinna przełożyć się stabilność kształcenia w powiązaniu z długoterminowym oddziaływaniem na jakość nauczania oraz budowanie zaplecza kadrowego.

Zaleca się dalsze doskonalenie systemu monitorowania losów absolwentów oraz wykorzystywania tych wyników w optymalizacji kształcenia, podobnie jak rozwijanie systemu zapewnienia jakości kształcenia w kierunku objęcia nim wszystkich faz procesu nauczania.
Zaleca się także powiązanie kierunku studiów z obszarami kształcenia, adekwatnymi do efektów kształcenia, przez pryzmat struktury pojęć i metodologii badań naukowych.

Na podstawie ocen cząstkowych raport sporządził

dr hab. Krzysztof Szewior